

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst Statengriffier, mr. J.J.M. Vrijburg
Florapark 6, kamer L-104
2012 HK Haarlem

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

A.P.J. Been-Visser
BEL/EZ

INGEKOMEN 22 AUG 2014

Doorkiesnummer (023) 514 3466
beenap@noord-holland.nl

1 | 1

Betreft: Project Zeetoegang IJmond

Verzenddatum

22 AUG. 2014

Geachte leden,

Kenmerk

213771/446529

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de Statenvoordracht met betrekking tot de nieuwe Zeesluis in IJmuiden en het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Zeetoegang IJmond.

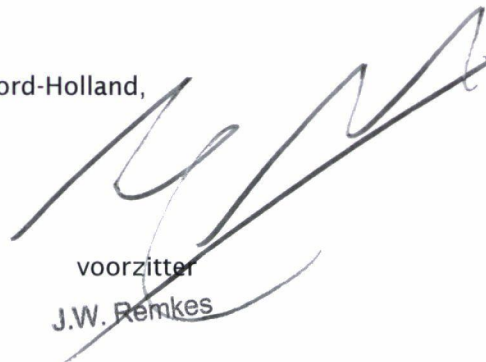
Naast het PIP bevat de voordracht ook een voorstel tot besluitvorming over de coördinatie-regeling van de vergunningen, de voorwaarden waaronder de vergunning Bouwlawaaai voor de aanleg van de Zeesluis wordt verleend en de financiële bijdrage aan de Zeesluis.

Uw kenmerk

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
T. Kampstra

voorzitter
J.W. Remkes

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Ceylonpoort 5-25
Haarlem [2037 AA]
www.noord-holland.nl

Provinciale Staten van Noord-Holland

Voordracht

Haarlem, 22 september 2014

Onderwerp: Zeetoegang IJmond

Bijlagen

Bijlage 1: Ontwerpbesluit

Bijlage 2: Procesafspraken Verzilting Bouw Zeetoegang IJmond

Bijlage 3: Afspraken met terreinbeheerders

Bijlage 4: Provinciaal Inpassingsplan (PIP) Zeetoegang IJmond

1. Inleiding

In november 2009 hebben het Ministerie van Infrastructuur, de gemeente Amsterdam en de Provincie een convenant afgesloten met betrekking tot de vervanging van de Noordersluis. De gemeente Amsterdam en de Provincie Noord-Holland zegden hierin een financiële bijdrage toe onder de voorwaarde dat de nieuwe zeesluis breder werd dan de huidige Noordersluis t.w. 65 meter breed x 500 meter lang x 18 meter diep en dat de zeesluis uiterlijk 31 december 2016 beschikbaar zou zijn voor het scheepvaartverkeer. Bij de behandeling in Provinciale Staten op 14 december 2009 is de motie M-5-12 aangenomen waarin opgenomen is:

- Een go/no go moment af te spreken na afronding van de planstudie;
- Dat het definitieve besluit over beschikbaarstelling van de gereserveerde € 55 miljoen op het go/no go moment door PS genomen moet worden;
- Dat bijdrage van de Provincie Noord-Holland aan de 2e zeesluis het gereserveerde bedrag ad. € 55 miljoen (prijspeil 2007) in de toekomst niet mag overschrijden.

Op 22 juni 2012 heeft Minister Schultz van Haegen van Infrastructuur en Milieu een voorkeursbeslissing genomen. Hierin gaf de minister aan dat:

- het realiseren van de zeesluis financieel haalbaar is;
- de zeesluis technisch en procedureel gezien volledig operationeel zou kunnen worden opgeleverd in 2019. Maar dat de eerste schepen in het kader van een uitgebreid testprogramma naar verwachting de zeesluis reeds in 2018 zouden kunnen passeren;
- de markt in de aanbesteding wordt uitgedaagd om snel en efficiënt te werken, opdat er wellicht nog tijdwinst te behalen valt;
- de aanbesteding via het Design, Build, Finance and Maintain (D.B.F.M.)-contract zal plaatsvinden;
- de markt uitgedaagd gaat worden om binnen het taakstellende budget ook een bredere zeesluis dan 65 meter te bouwen;
- aan de Provincie gevraagd zou worden om een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de zeesluis te maken.

Bij besluit van 23 september 2012 stemden u in met de Startnotitie PIP en de notitie Reikwijdte en Detailniveau MER van de Zeetoegang IJmond (Zeesluis), waarmee u aan het college van Gedeputeerde Staten de opdracht gaf om een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) op te stellen. Het PIP maakt de aanleg van een nieuwe Zeesluis en daaraan gerelateerde ingrepen mogelijk zoals de aanpassing van de vaarweg en de wijziging van de primaire waterkering. Door Rijkswaterstaat is, als initiatiefnemer voor de nieuwe Zeesluis, een Milieueffectrapport (MER) opgesteld waarin tevens een passende beoordeling is opgenomen die de effecten op de omgeving zichtbaar maakt. Het

concept ontwerp-PIP is op 2 december 2013 in het wettelijke overleg gebracht. Vervolgens heeft Rijkswaterstaat (RWS) het MER opgeleverd. De uitkomsten van het MER en het wettelijke overleg zijn in het ontwerp PIP verwerkt. Op basis hiervan is het MER aangeboden aan de Commissie voor de m.e.r. en zijn het MER en het ontwerp PIP ter visie gelegd.

Op 8 juli jl. heeft het college van Gedeputeerde Staten kennis genomen van het voorlopige advies van de Commissie voor de m.e.r., de aanvulling op het Milieueffectrapport (MER) en het eindadvies van de Commissie voor de m.e.r. m.b.t. de Zeetoegang IJmond. De Commissie voor de m.e.r. concludeerde dat het geheel de effecten van de Zeesluis op de omgeving goed beschrijft.

Tevens heeft het college toen ingestemd met de beantwoording van de 12 ingediende zienswijzen op het ontwerp Inpassingsplan Zeetoegang.

Vervolgens zijn de zienswijzen, de Nota van zienswijzen en de aanvulling op het MER en het advies van de Commissie voor de m.e.r. aan u aangeboden. Op basis hiervan heeft uw Commissie M&W besloten op 21 augustus 2014 een hoorzitting te houden. De hoorzitting vindt na het vaststellen van deze voordracht door Gedeputeerde Staten plaats.

2. Doelstellingen

Vaststellen PIP Zeetoegang IJmond

De ingediende zienswijzen hebben tot één wijziging in het ontwerp PIP geleid t.w.: in het gebied is de functie recreatie voor roeiers uitgesloten omdat uit het Veiligheidsonderzoek verenigingen Sluizencomplex van het bureau MARIN (nr.27873-1-MSCN-rev. 0,d.d. 18 juli 2014), dat in opdracht van RWS is uitgevoerd, blijkt dat er een onveilige situatie ontstaat voor roeiers door de aanleg van de nieuwe Zeesluis. Rijkswaterstaat is inmiddels met de roeivereniging in overleg om deze te verplaatsen naar een veiligere plek.

Verzilting

Daarnaast is in het PIP een waterparagraaf opgenomen, waarin o.m. de verziltingsproblematiek is behandeld. Deze biedt echter onvoldoende borging om de effecten van mogelijke zoutwaterindringing in het achterland tegen te gaan. Daarom zijn er in goed overleg met het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en Hoogheemraadschap van Rijnland, RWS en de provincie procesafspraken gemaakt over het voorkomen van extra verzilting als gevolg van de bouw van de nieuwe Zeesluis. Deze procesafspraken zijn bijgevoegd in Bijlage 2.

Afmeting sluisbak

In het ontwerp PIP was ervoor gekozen om de sluisbak slechts in twee varianten mogelijk te maken: ofwel een maximale breedte van 70 m en een maximale diepte van 17 m en maximale lengte van 5,45 m, ofwel een maximale breedte van 65 m en een maximale diepte van 18 m en een maximale lengte van 5,45 m. Dit hield verband met het getijden onafhankelijk maken van de sluis. Onderzoek van RWS wijst echter uit dat de markt eventueel met een aanbod komt dat tussen deze twee varianten in zit om de sluis bij een grotere afmeting dan 65 meter getijden onafhankelijk te maken. Dit aanbod zou eventueel niet kunnen passen in het PIP. Daarom vraagt zij om de maximale afmeting van de sluis van 545 x 70 x 18 (l X b X d) meter. Deze variant is echter niet beschreven in het MER en deze afwijking kan van invloed zijn op de verzilting in het achterland. RWS heeft extern onderzoek uitgezet om deze voorlopige conclusie te laten bevestigen. Deze zijn in het PIP opgenomen.

Overeenkomsten met terreinbeheerders

Door de aanleg en het gebruik van de nieuwe Zeesluis is er een toename van de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden. Met de beheerders van de betreffende Natura 2000-gebieden zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de mitigerende maatregelen in bijgevoegde uitvoeringsovereenkomsten (zie Bijlage 3).

De kosten van de mitigerende maatregelen worden door RWS gedragen uit het budget van de Zeetoegang IJmond. Aangezien de Zeetoegang IJmond is opgenomen in de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) zal de afzonderlijke mitigatie voor Zeetoegang IJmond komen te vervallen na inwerkingtreding van de PAS. De overeenkomsten vormen een onderdeel van het PIP Zeetoegang IJmond.

Coördinatieregeling en vergunningverlening

In verband met de vergunningverlening voor de uitvoering van het Inpassingsplan Zeetoegang IJmond moet bij de vaststelling van het inpassingsplan worden besloten of en welke uitvoeringsvergunningen de provincie zelf zal verlenen en of de provincie de vergunningverlening zal coördineren. Dit betreft verschillende bevoegdheden die in onderlinge samenhang moeten worden gezien.

Artikel 3.26 Wro

Op basis van artikel 3.26, lid 4, onder b, Wro kunnen PS bepalen dat GS beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, (bouwen) b, (aanleggen) c (afwijking ruimtelijk regime) of g (slopen), van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Vanwege het complexe karakter van het project en de wens van de gemeente Velsen wordt voorgesteld om van deze bevoegdheid gebruik te maken.

Artikel 3.33 Wro

Op grond van artikel 3.33, lid 1, onder a, Wro kunnen door Provinciale Staten gevallen of categorieën van gevallen worden aangewezen waarin de verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid het wenselijk maakt dat de voorbereiding en bekendmaking van nader aan te duiden besluiten wordt gecoördineerd (besluit toepassing van de provinciale coördinatieregeling). De coördinatieregeling voorziet in het stroomlijnen van de nader aangeduide besluitaanvragen en het behandelen van deze besluitaanvragen, alsook het stroomlijnen van de publicatie van die aanvragen inclusief de rechtsmiddelen ervan (de mogelijkheden voor het indienen van zienswijzen en het instellen van beroep worden gebundeld). Hierdoor vindt er een efficiëntere besluitvorming plaats en zijn de procedures en de termijnen die gelden voor de afzonderlijke besluiten niet meer van toepassing. Er geldt dan één vervangende procedure.

Gezien de vertraging die nu al is opgelopen (beschikbaarheid van de sluis in 2019 in plaats van 2016) is het van groot belang dat de vergunningverlening adequaat verloopt. Dit pleit ervoor om aan PS te vragen de coördinatieregeling toe te passen voor het project Zeetoegang IJmond.

Voorwaarden vergunningverlening geluidseffecten tijdens de bouw

De aanleg van de nieuwe Zeesluis gaat gepaard met aanzienlijke geluidseffecten. Deze zijn in beeld gebracht in het rapport 'Aanvulling Milieueffectrapport Zeetoegang IJmond' (RHDHV 4 juni 2014). Hierin is het worst case scenario beschreven. Het effect van de hei- en trilwerkzaamheden is bepalend voor de hinder. Dat is zeker het geval op het sluseiland, waar woningen zich op korte afstand van de werkzaamheden bevinden. In worst case scenario zullen naar schatting 1.068 woningen met meer dan 60 dB (A) worden belast. Circa 252 woningen ondervinden meer dan 65 dB (A), 8 woningen meer dan 70 dB (A) en tenslotte 17 woningen meer dan 75 dB (A). De Circulaire Bouwlawaai 2010 (verder: Circulaire) is van toepassing op het onderhavige bouw- en slooplawaai. De Circulaire richt zich op geluid vanwege de aanleg, bouw of sloop van infrastructuur, civiele of waterbouwkundige werken of bouwwerken, geproduceerd door (bouw)materieel en de daarbij behorende activiteiten.

Als u instemt met artikel 3.33 Wro dan zullen GS de bevoegdheid krijgen de vergunningen voor de bouwactiviteiten te verlenen met inachtneming van de Circulaire Bouwlawaai 2010, alsook de

bevoegdheid over de toepassing van de Algemene Plaatselijke Verordening van Velsen die een verbod bevat op het veroorzaken van bovenmatig bouwlawaai. Daarbij geldt de kanttekening dat het bouwproject van de nieuwe Zeesluis qua aard, locatie en omvang niet vergelijkbaar is met reguliere infrastructurele werkzaamheden. De Circulaire neemt een voorkeurswaarde van 60 dB (A) als uitgangspunt. Wanneer deze voorkeurswaarde niet haalbaar is, hanteert de circulaire de volgende staffel:

	0 dagen	80 Db plus
	5 dagen	75-80 Db (A)
	15 dagen	70-75 Db (A)
	30 dagen	65-70 Db (A)
	50 dagen	60-65 Db (A)

Deze waarden gelden voor de bouw- en sloopwerkzaamheden die plaatsvinden in de dagperiode tussen 07.00 uur en 19.00 uur en op werkdagen, niet zijnde zaterdag en zon- en feestdagen. Uit de aanvulling op de MER blijkt dat deze waarden niet worden overschreden voor wat betreft de maximale geluidsbelasting, maar wel voor wat betreft het aantal dagen. De geluidbelastende werkzaamheden zullen qua heiwerkzaamheden namelijk plaatsvinden in pieken met een doorlooptijd van circa 1,5 jaar.

De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats onder regie van de aannemer en op basis van de voorwaarden die door Rijkswaterstaat aan de realisering worden gesteld. Bij de uitvraag is aangegeven dat de aannemer de werkzaamheden zo moet inrichten dat er zo min mogelijk geluidsoverlast wordt veroorzaakt. Het is waarschijnlijk dat deze voorwaarden er niet toe leiden dat binnen de normen uit de Circulaire Bouwlawaai 2010 gewerkt kan worden. Om die reden zullen GS het gebied van het sluizencomplex aanwijzen als een terrein, waarop de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Velsen niet van toepassing is. Aan die aanwijzing worden de volgende voorwaarden verbonden:

1. De vergunning zal eerst getoetst worden op Beste Beschikbare Technieken waarbij getoetst wordt hoe deze in verhouding staan met de geleverde inspanning in termen van tijd, geld en kwaliteit.
2. Door of vanwege de veroorzaker van het bouw- en slooplawaai wordt aan de hoofdbewoner van een woning waarop een geluidbelasting door de bouw- en sloopwerkzaamheden wordt veroorzaakt van meer dan 65 dB (A) etmaalwaarde, een financiële vergoeding aangeboden ter tegemoetkoming in de kosten van tijdelijke vervangende woonruimte gedurende de looptijd van de werkzaamheden, zulks met aftrek van de krachtens de Circulaire toegestane dagen van overschrijding van de voorkeurswaarde.

Overwegend dat met de aanleg van de Zeesluis een groot maatschappelijk belang is gemoeid, wordt het aanvaardbaar geacht om de gestelde norm van 50-dagen volgens de Circulaire voor Bouwlawaai van meer dan 60 dB (A) los te laten. Daarmee krijgen in het ergste geval 1.068 woningen op werkdagen tussen 07.00 uur en 19.00 uur, niet zijnde zaterdag en zon- en feestdagen een lager beschermingsniveau dan krachtens de Circulaire wordt geadviseerd. De mogelijke overige 277 woningen dienen gecompenseerd te worden voor de kosten van tijdelijke vervangende woonruimte.

3. Financiële bijdrage

In het convenant planstudie fase Zeetoegang IJmond van 27 november 2009 heeft de provincie een bijdrage van € 55 miljoen (prijsspeil 2007) toegezegd als de Noordersluis vervangen wordt

door een bredere sluis van minimaal 65 x 500 x 18 meter (b x l x d) en voor het versneld aanleggen van de Zeesluis t.w. 31 december 2016 gereed.

In het voorkeursbesluit 2012 heeft de minister van I&M aangegeven dat de Zeesluis pas in 2019 gereed kan zijn. Aangezien in het convenant, art 7.2 staat aangegeven dat wijzigingen in maatvoering of planning worden verdisconteerd in de bijdrage heeft de provincie aangegeven dat zij vasthoudt aan de gemaakte afspraken. De gemeente Amsterdam heeft in 2012 het voorkeursbesluit in haar raad gebracht en heeft toen afstand gedaan van deze afspraak.

Nu het project Zeetoeegang IJmond in een zover gevorderd stadium is, dat de aanbesteding is gestart en dat in het voorjaar 2015 na het onherroepelijk worden van het PIP verder gewerkt wordt naar een opdrachtverlening, wil het Rijk zekerheid hebben van de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland over hun bijdragen. Beide partijen hebben immers een voorbehoud gemaakt dat zij nog een definitief go / no go moment willen nemen.

Voor de onderbouwing van het PIP is het ook noodzakelijk dat het project financierbaar is. Daarom is afgelopen periode opnieuw met het Rijk onderhandeld over verlaging van de bijdrage aan de Zeesluis.

De onderhandelingen die daarover zijn gevoerd, hebben het volgende resultaat opgeleverd. In plaats van bruto € 61,43 miljoen (prijspeil 2014), conform convenant 2009 € 55 miljoen (prijspeil 2007) wordt de provinciale bijdrage na verrekening van de korting op onze bijdrage voor de vertraging in de aanleg maximaal € 56,76 miljoen. Dat is een voordeel van € 4,67 miljoen. De bedragen zijn berekend op het prijspeil 2014. Deze afspraken worden in de vorm van een subsidiebeschikking vastgelegd.

Deze afspraken worden in de vorm van een subsidiebeschikking vastgelegd.

Omdat de storting in de Reserve Zuidas en Zeesluis plaatsvindt vanuit de algemene middelen en in de begroting rekening was gehouden met een bijdrage van € 61,50 miljoen zal het verschil ad. € 4,74 miljoen (€ 61,50- €56,76) en alle mogelijke toekomstige voordelen terug moeten vloeien naar de algemene reserve.

Naast deze subsidiebeschikking wordt samen met het Rijk en de gemeente Amsterdam gewerkt aan een Bestuurlijke Overeenkomst Zeetoeegang. Deze overeenkomst komt ter vervanging van het convenant 2009.

4. Proces en procedure

Met het vaststellen van het PIP Zeetoeegang IJmond en het beschikbaar stellen van de € 56,76 miljoen aan de vervanging van de Noordersluis en het toepassen van de coördinatie-regeling voor de voorbereiding van de bouw en de vergunningverlening tijdens de bouw kan Rijkswaterstaat nadat de Bestuurlijke Overeenkomst door alle partijen is ondertekend, verder met de aanbesteding van het D.B.F.M.-contract.

Indien partijen het niet mee eens zijn met het PIP kunnen zij beroep aantekenen bij de Raad van State. Na de behandeling en de uitspraak van de Raad van State wordt het PIP onherroepelijk en kan de bouw van de Zeesluis starten.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. G.E.A. van Craaikamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr.

Provinciale staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 19 augustus 2014;

gelet op realisatie van het project Zeetoeegang IJmond;

Overwegende dat het ontwerp-inpassingsplan Zeetoeegang IJmond overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met ingang van 19 februari 2014 tot en met 1 april 2014 gedurende een periode van zes weken ter inzage heeft gelegen;

Dat gedurende deze periode van terinzagelegging in totaal 12 ontvankelijke zienswijzen zijn ingediend;

Dat het voorliggende project, de Zeetoeegang IJmond, valt onder bijlage I van de Crisis- en Herstelwet zodat de afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en Herstelwet van toepassing is. Voor de beroepsprocedure betekent dit onder andere dat het voor appellanten niet mogelijk is een pro-forma beroepschrift in te dienen. Appellanten zijn gehouden om binnen de beroepstermijn, de gronden van hun beroep in te dienen;

Dat er geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 WRO wordt vastgesteld aangezien met het vaststellen van het Inpassingsplan niet wordt voorzien in een bouwplan zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening;

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 19 augustus 2012 nr. 213771/446529;

gelet op artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening, de artikelen 1.2.1. tot en met 1.2.6. van het Besluit ruimtelijke ordening, artikel 1.1. lid 1 sub a van de Crisis- en herstelwet, artikel 11 van het Besluit Crisis- en herstelwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 1, onder n jo. 12a, eerste lid Woningwet;

Besluiten:

1. De Nota van zienswijzen Provinciaal Inpassingsplan Zeetoeegang IJmond vast te stellen;
2. Het Inpassingsplan Zeetoeegang IJmond, bestaande uit regels en verbeelding (digitaal vervat in het GML-bestand NL.IMRO.9927.IPzeetoeengijmond14-VA01 en de bijbehorende toelichting, gewijzigd ten opzichte van het ontwerp Inpassingsplan Zeetoeegang IJmond, vast te stellen;
3. De Welstandsnota 'Beeldkwaliteitsplan Nieuwe Zeesluis IJmuiden' vast te stellen;
4. Het tijdstip als bedoeld in artikel 3.26, lid 5 van de Wet ruimtelijke ordening te bepalen op 10 jaren na de datum van vaststelling, zodat de raad van de gemeente Velsen tot en met

dit tijdstip niet bevoegd is een bestemmingsplan vast te stellen voor de gronden waarop het Inpassingsplan Zeetoegang IJmond betrekking heeft;

5. Gedeputeerde Staten, op grond van artikel 3:26 lid 4 Wro, de bevoegdheden en verplichtingen binnen de grenzen van het Inpassingsplan Zeetoegang IJmond, bedoeld in artikel 3.6, lid 1 Wet ruimtelijke ordening, uit te laten oefenen en te laten beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, lid i, onder a, b, c, of g van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
6. A. Toe te passen de coördinatieregeling op grond van 3.33 lid 1 onder a en b en artikel 3.33 lid 3 Wro op de vergunningen, ontheffingen en toestemmingen, die nodig zijn ter verwezenlijking van het project zeetoegang IJmond, op grond van:
 - Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
 - Waterwet;
 - Wet milieubeheer;
 - Monumentenwet;
 - Wet bodembescherming;
 - Ontgrondingenwet;
 - Scheepvaartverkeerswet;
 - Provinciale milieuverordening;
 - Algemene plaatselijke verordening gemeente Velsen;B. Gedeputeerde Staten te mandateren wijzigingen aan te brengen in de onder A. genoemde opsomming;
7. In te stemmen met een bijdrage van € 56,76 miljoen (prijspeil 2014) voor het versnellen en verbreden van de vervanging van de huidige zeesluis. Dit bedrag voldoet aan de voorwaarde van de motie M5-12 (14-12-2009);
8. Het voordeel van € 4,74 miljoen en alle mogelijke toekomstige voordelen terug te laten vloeien in de algemene reserve.

Haarlem, 22 september 2014

Provinciale Staten voornoemd,

J.W. Remkes, voorzitter

Mr. J.J.M. Vrijburg, statengriffier

Bijlage 2 - PROCESAFSPRAKEN Verzilting a.g.v. Bouw Zeetoeegang IJmond

Overwegende dat

- de geplande nieuwe Zeesluis te IJmuiden op termijn zal leiden tot een significant hogere zoutbelasting op het Noordzeekanaal bij maximaal gebruik (125 MTA) dan de Noordersluis bij maximaal gebruik (95 MTA);
- de deltabeslissing zoetwater er van uit gaat dat overheden en gebruikers afspraken maken om de vraag naar zoetwater te beperken en de kwetsbaarheid voor droogte en verzilting te verminderen door zuiniger en efficiënter watergebruik;
- in het Deltaprogramma Zoetwater is afgesproken 'Slim Watermanagement' toe te passen op het gebied Noordzeekanaal/Amsterdam-Rijnkanaal. Slim Watermanagement gaat over het beter benutten van de bestaande infrastructuur om als gezamenlijke waterbeheerders een optimaal waterbeheer te ontwikkelen,

hebben de directeuren van Rijkswaterstaat West-Nederland Noord, Hoogheemraadschap Rijnland, Waternet en provincie Noord-Holland op 11 juli 2014 geconcludeerd dat er afspraken moeten worden gemaakt en maatregelen moeten worden genomen om extra zoutbelasting als gevolg van de nieuwe Zeesluis te IJmuiden, te voorkomen dan wel te beperken.

Uitgangspunt is het voorkomen van extra verzilting bij de nieuwe sluis in IJmuiden (zogenaamde bronmaatregelen). Indien dit niet de beste oplossing lijkt, gaat RWS met de betrokken waterbeheerders in overleg over andere oplossingsrichtingen (lokale maatregelen).

De essentie van deze afspraken wordt in het PIP Zeetoeegang IJmond in de waterparagraaf opgenomen en in de uitvraag aan de markt (een eis in het DBFM contract waarin gesteld wordt dat de nieuwe sluis niet meer verzilting mag veroorzaken dan de Noordersluis bij maximaal gebruik. En het opnemen van het opdrachtgeversrisico verzilting in de zogenaamde EMVI. Een uitdaging voor de markt om mee te denken in dit risico en een betere oplossing aan te bieden dan alleen de minimale eis).

Rijkswaterstaat zal in het najaar van 2015 in overleg met betrokken partners een keuze maken op basis van het aanbod van de markt en een onderzoek naar de doelmatigheid van lokale maatregelen. Indien Rijkswaterstaat besluit de verzilting bij de bron aan te pakken, zal dit in het contract met de markt worden vastgelegd.

Indien lokale maatregelen doelmatiger zijn op basis van het afwegingskader, wordt dit op initiatief van RWS opgenomen met de provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en Hoogheemraadschap van Rijnland.

De hieruit voortvloeiende afspraken worden bestuurlijk gemaakt en vastgelegd. Indien de maatregelen effect hebben op Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, zullen zij actief worden betrokken.

De kosten voor verziltingsmaatregelen als gevolg van de nieuwe Zeesluis zullen gedragen worden door Rijkswaterstaat vanuit het budget van project Zeetoeegang IJmond (financiering door Rijk, gemeente Amsterdam en provincie Noord-Holland).

Bij bronmaatregelen zal Rijkswaterstaat zorgdragen voor het onderhoud. Bij maatregelen in een ander beheergebied draagt Rijkswaterstaat het beheer en onderhoud, inclusief bijbehorend budget, over aan de desbetreffende beheerder. Hierbij wordt vooralsnog de DBFM contractperiode gehanteerd. Afspraken hierover zullen ook bestuurlijk worden vastgelegd.

In het overleg van 11 juli 2014 is afgesproken dat de afweging wordt gemaakt aan de hand van de volgende criteria:

- Effectiviteit: Kan aangenomen worden dat de maatregel gaat werken?
- Robuustheid: De maatregel is langdurig inzetbaar en geen verplaatsing van het probleem. Daarnaast is de maatregel niet onderhoudsgevoelig en niet gevoelig voor storing.
- Doelmatigheid: De gekozen maatregel moet in termen van geld, tijd en kwaliteit in verhouding staan met de geleverde inspanning in termen van tijd, geld en kwaliteit. Dit is in lijn met het Bestuursakkoord Water. Met welke maatregelen kunnen we tegen de laagste kosten onze doelstellingen bereiken?

- Effect op andere functies: De maatregel mag niet conflicteren met andere functies van de nieuwe Zeesluis, bijvoorbeeld vismigratie of scheepvaart.

Voorbeeld van een van
de overeenkomsten

Bijlage 3.

Overeenkomstnr. 31096034

**Mitigatie effecten stikstofdepositie Natura 2000
Zeetoeegang IJmond**

- deel Waternet -

Bijlagen:

- 1) Toelichting op overeenkomst 31096034 (in dit document)
- 2) Mitigatie- en monitoringsplan stikstofdepositie Natura 2000 Zeetoeegang IJmond (losse bijlage)

Ondergetekenden:

1. Waternet, optredend namens de gemeente Amsterdam, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de sectordirecteur Drink- en Afvalwater, de heer P.P. Weesendorp, handelend op basis van het Jaarmandaat en de Ondermandaatregeling Waternet, hierna te noemen: 'Waternet';
 2. de Provincie Noord-Holland, gevestigd te Haarlem, vertegenwoordigd door de gedeputeerde mevrouw E. Post, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning, de heer J. Remkes, hierna te noemen: 'de Provincie';
- en
3. de Staat der Nederlanden, gevestigd te 's-Gravenhage, ministerie van Infrastructuur en Milieu, vertegenwoordigd door de directeur Bedrijfsvoering van het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat dienst West-Nederland Noord, de heer L.F. Been, hierna te noemen: 'Rijkswaterstaat';

tezamen ook wel te noemen: de Partijen,

Overwegende:

1. Dat de Provincie het voornemen heeft het provinciaal inpassingsplan Zeetoeegang IJmond (hierna: het PIP) vast te stellen, op grond waarvan aanleg en gebruik van een nieuwe zeesluis te Velsen mogelijk is, ter vervanging van de Noordersluis;
2. Dat de aanleg en het gebruik van de nieuwe zeesluis een toename van de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden Noordhollands Duinreservaat (inclusief de duinstrook langs de Reijndersweg) (87), Kennemerland-Zuid (88), Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder (90), Polder Westzaan (91) en Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske (92) zal veroorzaken, waardoor significant negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen in deze gebieden niet kunnen worden uitgesloten, maar dat deze kunnen worden voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen in deze gebieden,

hetgeen blijkt uit de passende beoordeling voor het project Zeetoegang IJmond (MER Zeetoegang IJmond, deelrapport Natuur, Rijkswaterstaat West-Nederland Noord, januari 2014), als bedoeld in artikel 19j, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998;

3. Dat het voor een zorgvuldige besluitvorming met betrekking tot de vaststelling van het PIP nodig is om de benodigde mitigerende maatregelen te borgen middels overeenkomsten met de beheerders van de betreffende Natura 2000-gebieden;
4. Dat het voornemen hiertoe reeds is vastgelegd in een door de Provincie en Rijkswaterstaat overeengekomen "intentieovereenkomst mitigatie significante effecten stikstofdepositie Zeetoegang IJmond", welke op 19 maart 2014 is ondertekend;
5. Dat op grond van genoemde intentieovereenkomst, de Provincie en Rijkswaterstaat met de beheerders van genoemde Natura 2000-gebieden afspraken wensen vast te leggen over de uitvoering van de mitigerende maatregelen, in een met iedere beheerder afzonderlijk te sluiten uitvoeringsovereenkomst;
6. Dat Waternet beheerder is van een deel van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid;
7. Dat Zeetoegang IJmond is opgenomen in de Programmatische Aanpak Stikstof (hierna: PAS) en de afzonderlijke mitigatie voor Zeetoegang IJmond kan komen te vervallen na inwerkingtreding van de PAS.

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1 Definities

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

1. Maatregelen: mitigerende maatregelen die in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden getroffen om significant negatieve effecten van stikstofdepositie op de in het tweede lid genoemde Natura 2000-gebieden, veroorzaakt door de aanleg en het gebruik van de nieuwe zeesluis overeenkomstig het PIP, te voorkomen.
2. Natura 2000-gebied: het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid dat deels in beheer is bij Waternet.
3. Bestaande beheer: het natuurbeheer zoals dat door Waternet regulier wordt uitgevoerd.

Artikel 2 Doel van de overeenkomst

Het doel van de overeenkomst is het vastleggen van de afspraken tussen partijen over de uitvoering van maatregelen die op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden getroffen om significant negatieve effecten van stikstofdepositie op habitattypen in het Natura 2000-gebied zoals genoemd in artikel 1, tweede lid, veroorzaakt door de aanleg en het gebruik van de nieuwe zeesluis overeenkomstig het PIP, te voorkomen.

Artikel 3 Verplichtingen van Rijkswaterstaat

1. Rijkswaterstaat heeft de verplichting de kosten die samenhangen met het realiseren van de maatregelen en het rapporteren van de voortgang, te vergoeden.
2. Rijkswaterstaat heeft de verplichting een veldmonitoring en evaluatie van de effectiviteit van de maatregelen uit te (laten) voeren en te bekostigen. De inhoud en planning daarvan staan omschreven in een afzonderlijk Mitigatie- en monitoringsplan. Deze wordt als bijlage 2 opgenomen in deze overeenkomst.

Artikel 4 Verplichtingen van de Provincie

Voor zover voor de uitvoering van de maatregelen planologische en eventuele overige (publiekrechtelijke) besluiten nodig zijn, zal de Provincie, daar waar mogelijk, het nemen van die besluiten bij het bevoegde gezag aan wie het aangaat, zoveel mogelijk bevorderen.

Artikel 5 Verplichtingen van Waternet

1. Waternet heeft de verplichting de maatregelen uit te voeren overeenkomstig de planning zoals die is opgenomen in bijlage 1 bij deze overeenkomst, met inachtneming van artikel 7, derde lid.
2. Waternet heeft de verplichting het uitvoeringsplan en de voortgangsrapportages aan te leveren aan Rijkswaterstaat overeenkomstig de aanwijzingen die zijn opgenomen in artikel 9.
3. Waternet heeft de verplichting de kostenvergoeding voortvloeiend uit deze overeenkomst te gebruiken voor het treffen van de afgesproken mitigerende maatregelen en niet voor het bestaande natuurbeheer.
4. Voor zover voor de uitvoering van de maatregelen planologische en eventuele overige (publiekrechtelijke) besluiten nodig zijn, zal Waternet het bevoegde gezag verzoeken de betreffende besluiten te nemen.
5. In het geval Waternet de maatregelen laat uitvoeren door een marktpartij is Waternet gehouden de dan geldende Europese en nationale regels voor aanbesteding van overheidsopdrachten te volgen, welke zijn toegelicht in bijlage 1 bij deze overeenkomst.

Artikel 6 Toelating personeel

Personeel en opdrachtnemers van Rijkswaterstaat hebben voor het kunnen uitvoeren van de veldmonitoring als bedoeld in artikel 3, tweede lid, toegang tot de betreffende percelen, doch uitsluitend na schriftelijke toestemming van een door Waternet aangewezen contactpersoon. Waternet zal eventuele pachters en/of andere gebruiksgerechtigde van de verleende toestemming op de hoogte stellen.

Artikel 7 Maatregelen en planning

1. Hetgeen tussen partijen is overeengekomen met betrekking tot de uit te voeren maatregelen en de planning van de uitvoering is opgenomen in bijlage 1, tabel 1, bij deze overeenkomst.
2. Bijlage 1, met tabel 1, maakt onlosmakelijk deel uit van deze overeenkomst.
3. De planning van de maatregelen is in onderling overleg tussen partijen aan te passen binnen de overeenkomst, met inachtneming van het vierde lid.

4. Alle eenmalige maatregelen, exclusief nabeheer, dienen genomen te zijn uiterlijk in het derde kwartaal van 2019. De meerjarige maatregelen, niet zijnde nabeheer, dienen te starten in 2016.
5. De maatregelen moeten worden getroffen binnen het areaal van het habitatype waar de achtergronddepositie van stikstof de kritische depositiewaarde (KDW) van dat habitat overschrijdt. In Bijlage 1, tabel 1, is bovendien per habitatype een zoekgebied aangewezen waarbinnen de maatregel of maatregelen moeten worden genomen.
6. Waternet spant zich maximaal in om alle maatregelen tijdig te nemen. Waternet treedt zo spoedig mogelijk in contact met Rijkswaterstaat indien dit onverhoopt niet mogelijk blijkt, zodat Rijkswaterstaat in overleg met partijen kan komen tot een aanpassing van maatregelen en planning om te borgen dat de mitigatie tijdig wordt uitgevoerd.
7. Waternet zal pas vanaf 1 augustus 2015 financiële verplichtingen aangaan met derden voor het uitvoeren van maatregelen. Deze beperking geldt niet voor het aangaan van verplichtingen voor voorbereidende werkzaamheden, zoals onderzoek.

Artikel 8 Vergoeding van kosten

1. Rijkswaterstaat vergoedt de kosten van de maatregelen en de rapportages op basis van nacalculatie.
2. Waternet ontvangt ten behoeve van de uitvoering van de maatregelen een voorschot ter grootte van WN € 59.000,-, waarvan de stelpost € 13.000,- bedraagt.
3. Waternet verzoekt Rijkswaterstaat om dit voorschot door middel van een factuur volgens de wijze zoals is toegelicht onder 'facturering' in bijlage 1. De factuur wordt door Waternet ingediend niet eerder dan 1 januari 2015 en niet later dan 1 november 2015.
4. Waternet plaatst het door haar ontvangen voorschot, of voorschotten, op een rentegevende rekening.
5. Waternet kan gedurende de looptijd van de overeenkomst bij Rijkswaterstaat verzoeken om een aanvullend voorschot. Dit verzoek wordt onderbouwd met een financiële rapportage met hierin opgenomen het saldo van verkregen opbrengsten en gemaakte kosten, cf de toelichting in bijlage 1 onder 'financiële rapportage' en te verwachten kosten waarvoor het aanvullende voorschot wordt aangevraagd.
6. Waternet treedt in overleg met Rijkswaterstaat voorafgaand aan een aanbesteding van een maatregel indien de externe kosten daarvan, uitgezonderd de stelpost, meer dan 20% hoger zijn dan zoals deze zijn geraamd voor die maatregel in tabel 1 van bijlage 1. Er kan dan worden bezien of de hogere kosten redelijk zijn en of er ruimte is in het budget door meevallende aanbestedingen voor andere maatregelen.
7. Zodra de werkelijke kosten voor de stelpost de geraamde kosten daarvan dreigen te overschrijden, treedt Waternet hierover in overleg met Rijkswaterstaat.
8. Bij (voortijdige) beëindiging van de overeenkomst dient Waternet ter onderbouwing van de eindafrekening binnen twaalf maanden, doch uiterlijk op 1 mei 2026, een financiële rapportage in bij Rijkswaterstaat. De inhoud van deze financiële rapportage wordt vermeld in bijlage 1, onder de kop 'Rapportages', onderdeel C. Bijbetalen door Rijkswaterstaat wordt door Waternet gefactureerd aan Rijkswaterstaat. Terugbetalen door Waternet wordt door Rijkswaterstaat gefactureerd aan Waternet.

9. Bij (voortijdige) beëindiging van de overeenkomst worden door Rijkswaterstaat de externe en personele kosten vergoed van: gerealiseerde maatregelen, maatregelen die reeds verplicht zijn en gemaakte kosten voor nog niet verplichte maatregelen. Op dat moment worden ook nadere afspraken gemaakt over nog benodigd nabehoor en evt. overige maatregelen en de afrekening daarvan.
10. Bij de financiële rapportage voor de eindafrekening wordt ook een laatste voortgangsrapportage gevoegd. De inhoud van deze voortgangs rapportage wordt vermeld in bijlage 1, onder de kop 'Rapportages', onderdeel A.
11. Rijkswaterstaat heeft het recht de onderbouwing van de gehanteerde uurtarieven voor eigen personeel te toetsen en Waternet zal hier medewerking aan verlenen.
12. Waternet rekent geen kosten voor btw van de aannemer door aan Rijkswaterstaat.

Artikel 9 Uitvoeringsplan, voortgangsrapportage en financiële rapportage

1. Rijkswaterstaat ontvangt uiterlijk op 1 december 2015 een uitvoeringsplan van Waternet voor de maatregelen die worden uitgevoerd in najaar en winter 2016/2017 De inhoud het plan is gespecificeerd in bijlage 1 bij 'Rapportages', onderdeel B.
2. Rijkswaterstaat ontvangt daarna van 2016 t/m 2024 jaarlijks uiterlijk op 1 december van Waternet een gecombineerde rapportage van voortgangsrapportage, uitvoeringsplan en financiële rapportage. De inhoud van deze rapportage is gespecificeerd in bijlage 1 bij 'Rapportages', onderdelen A, B en C. In 2025 ontvangt Rijkswaterstaat geen rapportage, aangezien uiterlijk 1 mei 2026 een laatste rapportage volgt, zoals is omschreven in artikel 8, tiende lid.

Artikel 10 Aanvullende maatregelen

1. Indien uit de veldmonitoring als bedoeld in artikel 3, tweede lid, blijkt dat de effectiviteit van een of meer maatregelen achterblijft bij de verwachting, komen partijen na een hiertoe door Rijkswaterstaat genomen initiatief indien mogelijk aanvullende maatregelen overeen.
2. De overeen te komen aanvullende maatregelen worden uitgevoerd door Waternet en bekostigd door Rijkswaterstaat.

Artikel 11 Rechtskarakter, geschillenregeling en bevoegde rechter

1. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
2. Een partij die meent dat er een geschil bestaat over de uitvoering van deze overeenkomst, deelt dat schriftelijk binnen veertien dagen aan de andere partijen mee. De mededeling bevat een aanduiding van het geschil.
3. Binnen twee weken na de in het tweede lid bedoelde schriftelijke mededeling overleggen partijen over een oplossing voor het geschil en trachten zij via minnelijke weg tot overeenstemming te komen.
4. Indien partijen niet buiten rechte tot een oplossing voor een geschil komen, zal de meest gerede partij het geschil voorleggen aan de bevoegde rechter, onverminderd de mogelijkheid van partijen om een andere manier van geschilbeslechting overeen te komen.

Artikel 12 Inwerkingtreding en looptijd

Deze overeenkomst treedt in werking op de dag waarop het PIP in werking treedt en wordt aangegaan tot en met 31 mei 2026.

Artikel 13 Voorwaarden met betrekking tot het PIP

1. De Provincie zal binnen dertig dagen na inwerkingtreding van het PIP partijen informeren over de dag waarop het PIP in werking is getreden.
2. De werking van deze overeenkomst wordt opgeschort, indien een verzoek om voorlopige voorziening betreffende het vaststellingsbesluit PIP wordt toegewezen, tot het moment waarop in hoofdzaak op het beroepschrift is beslist.
3. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege op het moment waarop het PIP door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt vernietigd. Dit is ook het geval bij een gedeeltelijke vernietiging, tenzij de Provincie en Rijkswaterstaat besluiten om de overeenkomst niet te beëindigen.

Artikel 14 Voorwaarden bij overdracht van het beheer

1. Waternet is gehouden bij overdracht van het beheer van de gronden waar deze overeenkomst betrekking op heeft, ervoor zorg te dragen dat de nieuwe beheerder deze overeenkomst overneemt.
2. De contractsovername als bedoeld in het eerste lid wordt schriftelijk vastgelegd tussen partijen en de nieuwe beheerder.

Artikel 15 Juridische reikwijdte

Alle in deze overeenkomst aangegane verplichtingen gelden binnen de beperkingen van de bevoegdheden van partijen en hun bestuursorganen en laten hun publiekrechtelijke verantwoordelijkheden en de uitoefening van hun publiekrechtelijke bevoegdheden onverlet.

Artikel 16 Wijziging en einde overeenkomst

1. Deze overeenkomst kan alleen schriftelijk en met instemming van partijen worden gewijzigd.
2. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege op het moment waarop een programma is vastgesteld als bedoeld in artikel 19kg van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals dit artikel komt te luiden na inwerkingtreding van het thans aanhangige wijzigingsvoorstel Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 (programmatische aanpak stikstof (PAS), waarin voor het project Zeetoeegang IJmond ontwikkelingsruimte is gereserveerd.
3. Waternet kan aan de in deze overeenkomst overeengekomen regeling van de kostenvergoeding van maatregelen geen rechten ontlenen buiten het kader van deze overeenkomst.

Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend,

Namens Waternet,
De heer P.P. Weesendorp

Amsterdam

Datum

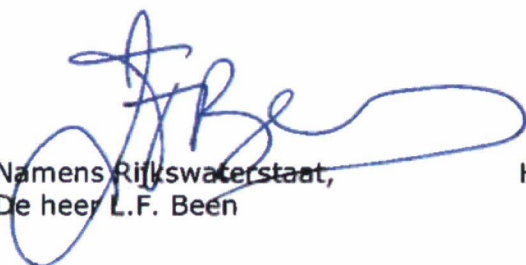

22/7/14

Namens de Provincie,
Mevrouw E. Post

Haarlem

Datum

Namens Rijkswaterstaat,
De heer L.F. Been

Haarlem

Datum

21/7/14

Bijlage 1 Toelichting op overeenkomst 31096034

Deze bijlage betreft een specificatie van de overeengekomen mitigerende maatregelen, de kostenvergoeding en de voortgangsrapportage. Op de laatste pagina is een tijdpad opgenomen voor de maatregelen, financiële momenten en de rapportages.

Maatregelen

De mitigerende maatregelen waar de uitvoeringsovereenkomst betrekking op heeft, zijn opgenomen in tabel 1. Hierin staat achtereenvolgens:

- per Natura 2000-gebied het habitatype en het zoekgebied waarbinnen de maatregelen dienen te worden uitgevoerd;
- de maatregelen;
- de monitoringcode uit het Mitigatie- en monitoringsplan (bijlage 2);
- de omvang van de maatregelen;
- de frequentie van de maatregelen binnen 10 jaar;
- de overeengekomen planning tot en met winter 2025/2026, die een periode omvat van 10 jaar vanaf start aanleg van de zeesluis (2016);
- een overzicht van de raming van externe kosten, personele kosten en stelposten;
- het voorschotbedrag, 80% van de geraamde kosten.

Vergoeding van kosten

Het voorschot voor de financiering van de maatregelen is samengesteld uit een optelsom van:

- algemene externe kosten, herleidbaar tot individuele maatregelen;
- personele kosten;
- een stelpost (alleen voor de duingebieden).

Onder de stelpost vallen de volgende externe kosten:

- kosten voor de afvoer en stort van grond;
- kosten voor verwijderen en afvoeren van verontreinigde grond;
- onderzoekskosten voor explosieven;
- leges;
- kosten voor het gebruik van rijplaten.

Facturering

Er wordt door Waternet gefactureerd onder verwijzing naar het nummer van deze overeenkomst: 31096034 en het bestelnummer. Het bestelnummer zal na ondertekening van de overeenkomst separaat worden toegezonden .

Het factuuradres is: Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
T.a.v. de crediteurenadministratie
Postbus 8185
3503 RD Utrecht

Rapportages

Betreft kernachtige rapportages, waarvoor door Rijkswaterstaat een format wordt aangeleverd.

(A) Voortgangsrapportage

Geeft inzicht in de voortgang van de realisatie van maatregelen en betreft de periode vanaf de voorgaande rapportage. De voortgangsrapportage bevat:

- soort maatregelen per Natura 2000-gebied en per habitatype;
- omvang van de maatregelen;

- locatie van de maatregelen (polygonen) in shapefiles;
- uitvoeringsperiode (exacte data).

(B) Uitvoeringsplan

Betreft de maatregelen die staan gepland voor het eerstvolgende werkseizoen (najaar en winter). Deze opgave is nodig voor het tijdig kunnen opnemen van de uitgangssituatie door Rijkswaterstaat in het kader van de monitoring. In het plan staan:

- soort maatregelen per Natura 2000-gebied en per habitatype;
- omvang van de maatregelen;
- locatie van de maatregelen (polygonen) in shapefiles;
- uitvoeringsperiode (maand).

(C) Financiële rapportage

Bij de financiële rapportage wordt in een overzicht, sinds de voorgaande financiële rapportage, een opgave gedaan van:

- het verkregen voorschot;
- verkregen rentebaten;
- de uitgaven voor externe kosten, onderbouwd met betaalbewijzen;
- kosten die onder de stelpost vallen, onderbouwd met betaalbewijzen;
- personeelskosten, onderbouwd met een urenregistratie;

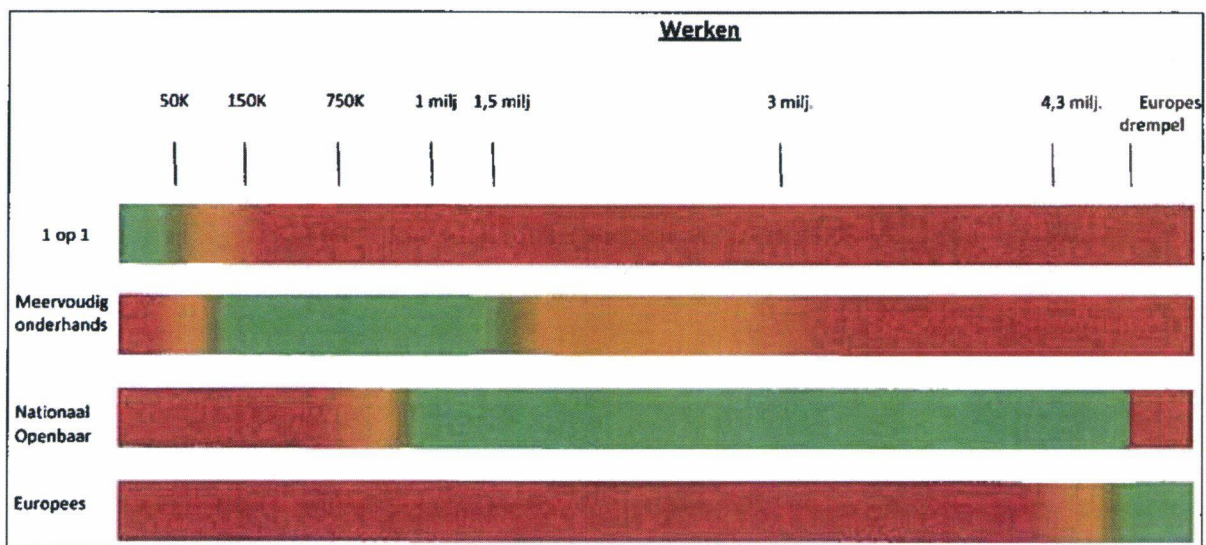
en bij de eindafrekening:

- het saldo te ontvangen van Rijkswaterstaat of terug te betalen aan Rijkswaterstaat.

Toelichting bij artikel 5, lid 5

Aangezien de maatregelen voor meer dan 50% worden gefinancierd met publieke middelen zijn de dan geldende Europese en nationale regels voor aanbesteding van overheidsopdrachten van toepassing. Of er ook daadwerkelijk moet worden aanbesteed is afhankelijk van het type opdracht en de drempelwaarden.

Onderstaande afbeelding geeft een beeld van de richtlijnen omtrent de wijze van aanbesteden van werken; de Gids Proportionaliteit (te vinden op www.pianoo.nl) geeft verdere handvatten hoe het proportionaliteitsbeginsel in de Aanbestedingswet te hanteren.

Tijdpad

	2015												2016												2017												2018												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Enmalige maatregelen																																																	
Meerjarige maatregelen en nabehoer																																																	
Voorschot en eindafrekening									V																																								
Uitvoeringsplan voor 2016/2017										U																																							
Rapportages R1 - R3																								R1													R2												R3

	2019												2020												2021												2022																								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12													
Enmalige maatregelen																																																													
Meerjarige maatregelen en nabehoer																																																													
Voorschot en eindafrekening																																																													
Rapportages R4 - R7																								R4													R5												R6												R7

	2023												2024												2025												2026												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Meerjarige maatregelen en nabehoer																																																	
Voorschot en eindafrekening																																																	
Rapportages R8 - R10																																																	
Einde overeenkomst																																																	

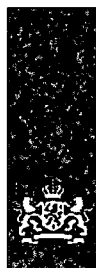
Mitigerende maatregelen N2000 Zeetoeegang IJmond

Overeenkomst 31096134, tabel 1
Maatregel- en kostenoverzicht Waternet

1 juli 2014

Habitattypen	Zoekgebied (zie kaartje) + stikstof-depositie (AD) overschrijdt de KDW	Maatregel nummer	Mitigerende maatregelen voor Zeetoeegang of Mitigatie- en monitoringsplan	Monitoring code	Omvang maatregelen Zeetoeegang	Frequentie binnen 10 jaar	Waternet contractnr. 31096134										Waternet 31096134																			
							Omvang maatregel		Planning									Raming per maatregel, excl. btw																		
							ha	ha	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	totaal																	
* prioritar	Bronnen N-depositie en opp @ MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, jan 2014		Bronnen - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën pas.natura2000.nl/files/n2130b.pdf																																	
																			Voorshot (totaal) (80%)	€	59.000															
																			waarvan																	
																			Stelpost	€	13.000															
																			ha	ha	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	totaal					
																			€	72.905	Totaal	€	72.905													
																			€	7.290	Externe kosten	€	49.780													
Natura 2000 Gebied: Kennemerland-Zuid																			€	72.905																
A1 Um A7																			€	7.290																
H2120A	grnze duinen (kalkrijk)	KLZ 1/2/3	22	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam /kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 Um B6	1,68	1	0,56	0,56												€	7.334														
			22a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		1,68	5	0,56		0,56	0,56	0,56	0,56									€	5.556													
H2120B	grnze duinen (kalkarm)	KLZ 1/2/3	25	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam /kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 Um B6	0,56	1	0,28	0,28													€	3.667													
			25a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		0,56	5	0,28		0,28	0,28	0,28	0,28	0,28								€	2.778													
			27	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 Um B9	2,0	1	1,0	1,0													€	6.000													
			27a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		2,0	5	1,0		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0								€	6.900													
H2120C	grnze duinen (heesdraal)	KLZ 3	28	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam /kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 Um B6	0,28	1	0,28	0,28													€	3.667													
			28a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		0,28	5	0,28		0,28	0,28	0,28	0,28	0,28								€	2.778													
H2120	dunheden met struikhe	KLZ 3	29	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 Um B9	0,5	1	0,5	0,5													€	3.000													
			29a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		0,5	5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5								€	3.000													
H2190B	vochtige dunvalleien (kalkrijk)	KLZ 3	34	Extra maaien/onthouden	B14, B15	0,5	1	0,5	0,5													€	3.000													
			34a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		0,5	5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5								€	3.000													
H1014	Nauwe korfslak		36	Stuelpopulaties in de terreinen sparen. Betreft vooral dunvalleien en -bossen																		€	7.958													
H1903	groenknokorchis		37	Soort lift mee met maatregelen in kalkrijke dunvalleien																		€	7.560													
				Personele kosten voor voorbereiding, advies en toezicht (15% van de externe kosten)																		€	4.330													
				Stelpost 1 storkosten grond (euro 3 per ton, 1 ton = 1,5 m3)																		€	3.278													
				Stelpost 2 onderzoek, alvoer verontreinigde grond, onderzoek explosieven, leges (7,5%)																		€														
				Stelpost 3 riplaten (€ 1050,-/ha)																		€														

Habitattypen	Zoekgebied (zie kaartje) + stikstof-depositie (AD) overschrijdt de KDW	Maatregel nummer	Mitigerende maatregelen voor Zeetoegang	Monitoring code cf. Mitigatie- en monitoringsplan	Omvang maatregelen Zeetoegang	Frequentie binnen 10 jaar	Waternet contractnr. 31096134										Waternet 31096134			
							Omvang maatregel	Planning										Raming per maatregel, excl. btw		
* prioriteit	Bronnen N-depositie en opp MER Zeetoegang, Deelrapport Natuur jan 2014		Bronnen - MER Zeetoegang, Deelrapport Natuur, bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën pas.natura2000.nl/files/h2130b.pdf																Voorshot (totaal) (80%) waarvan Stelpost	€ 59.000 € 13.000
					ha	ha	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	totaal			
<p>Kennemerland-Zuid</p> <p>Zwarte cijfers: planbijdrage 2025 mol N/ha/jr</p> <p>Deelgebieden: KLZ 1: Duin en Kruidberg (NM), Kennemerduinen (PWN) KLZ 2: Kraansvlak (PWN, SBB, NN) KLZ 3: A damse waterleidingduinen (WN) KLZ 4: Noorderduinen (SBB, ZHL)</p>																				

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Mitigatie- en monitoringsplan stikstofdepositie Natura 2000 Zeetoeegang IJmond

Bijlage 2 bij de overeenkomsten:

- 31096034
- 31096035
- 31096036
- 31096037
- 31096038

Datum	1 juli 2014
Status	Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
Informatie	Marco van Wieringen
Telefoon	06-46352619
Fax	
Uitgevoerd door	Hans Jaspers (Grontmij), Boukellen Bos (DLG) en Marco van Wieringen
Opmaak	
Datum	1 juli 2014
Status	Definitief
Versienummer	4.0

Inhoud

Inleiding—6

1 Mitigerende maatregelen—7

- 1.1 Pakket mitigerende maatregelen—7
- 1.2 Totstandkoming pakket mitigerende maatregelen—7
- 1.3 Start en duur van de mitigerende maatregelen—9
- 1.4 Effectiviteit maatregelpakket—10
- 1.5 Worst-case—10

2 Monitoring—12

- 2.1 A. Uitvoering van maatregelen—12
- 2.2 B. Effectiviteit van maatregelen—12
 - 2.2.1 Aanleg en nabeheer stuifkuilen—13
 - 2.2.2 Verwijderen struweel/opslag/exoten en nabeheer—14
 - 2.2.3 Plaggen/chopperen—15
 - 2.2.4 Extensieve begrazing—16
 - 2.2.5 Baggeren duinmeren—16
 - 2.2.6 Extra (herfst)maaien en afvoeren—17

3 Evaluatie—18

- 3.1 Evaluatierapport—18
- 3.2 Procesafspraken—19

Literatuur—20

Inleiding

In het deelrapport Natuur van de MER Zeetoegang IJmond (januari 2014) is vastgesteld dat voor 16 habitattypen en twee soorten, verspreid over vijf Natura 2000-gebieden, significante negatieve effecten vanwege het project niet kunnen worden uitgesloten. Het betreft twee duingebieden en drie laagveengebieden:

- Noordhollands Duinreservaat (NHD)
- Kennemerland-Zuid (KLZ)
- Polder Westzaan (WE)
- IJperveld, Varkenland, Oostzanerveld en Twiske (IVOT)
- Wormer- en Jisperveld en Kalverpolder (WJK)

De duinstrook ten westen van de Reijndersweg zal vermoedelijk worden toegevoegd aan het Noordhollands Duinreservaat bij het definitieve aanwijzingsbesluit. Dit duingebied is dan ook meegenomen in de effectbeoordeling als zijnde onderdeel van het Noordhollands Duinreservaat.

De toename van de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden ten opzichte van de autonome ontwikkeling (de planbijdrage) door de realisatie en het gebruik van de nieuwe zeesluis, wordt veroorzaakt door emissies van bij de aanleg betrokken scheepvaart en materieel, en tijdens de gebruiksfase door een te verwachten groei van de scheepvaart.

In de effectbeoordeling in het Deelrapport Natuur is er met betrekking tot de aanlegfase (2016 t/m 2019) vanuit gegaan dat worst-case een vergelijkbare jaarlijkse toename aan stikstofdepositie plaatsvindt in de beide duingebieden als tijdens de piek van de planbijdrage in 2025. Significante negatieve effecten in habitattypen in de drie laagveengebieden in Laag Holland zullen niet optreden tijdens de aanlegfase, vanwege de grote afstand tot IJmuiden¹. Tijdens de gebruiksfase wordt rekening gehouden met een toename van scheepvaartermissies tot in het westelijk havengebied van Amsterdam, die ook in de laagveengebieden tot een verhoogde stikstofdepositie zullen leiden.

De beoogde maatregelen zijn zorgvuldig geselecteerd aan de hand van de PAS-gebiedsanalyses en er wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring van de terreinbeheerders voor het vinden van de optimale locaties voor de maatregel binnen het opgegeven zoekgebied. Om de effectiviteit van de maatregelen te borgen wordt de feitelijke uitvoering van de maatregelen gemonitord, evenals de ecologische resultaten ter plaatse van de betreffende maatregellocatie. De mitigerende maatregelen worden geïntensiveerd indien uit de monitoring blijkt dat het beoogde resultaat van de maatregel niet aan de verwachting voldoet.

In deze notitie wordt de totstandkoming van het maatregelenpakket gemotiveerd (hoofdstuk 1), een uiteenzetting gegeven van het monitoringsplan (hoofdstuk 2) en van de wijze waarop tussentijds het verloop van de realisatie van de mitigerende maatregelen, indien nodig, zal worden bijgestuurd (hoofdstuk 3).

¹ MER Zeetoegang IJmond deelrapport Natuur, januari 2014. RHDHV i.o.v. RWS WNN.

1 Mitigerende maatregelen

1.1 Pakket mitigerende maatregelen

In tabel 1 (zie bijlage) zijn de mitigerende maatregelen weergegeven per gebied en per habitattype. De tabel is opgesteld door de Dienst Landelijk Gebied in samenwerking met diverse specialisten van Provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat en Grontmij. Voor ieder habitattype is de volgende informatie achtereenvolgens weergegeven in de tabel:

- zoekgebied in het Natura 2000-gebied waarbinnen de maatregel moet worden uitgevoerd;
- de doelstellingen voor kwaliteit en oppervlak voor het habitattype zoals die volgt uit het aanwijzingsbesluit;
- de stikstofbijdrage ten gevolge van het project (planbijdrage), gemiddeld en maximaal op het habitattype tijdens het piekjaar 2025;
- maatregelnummer;
- de betreffende mitigerende maatregelen;
- de code van de monitoringsmaatregelen;
- de bronverwijzingen waarop de toekenning van de maatregelen aan de habitattypen is gebaseerd;
- de verwachte effectiviteit van de maatregel;
- de berekende hoeveelheid stikstof die terechtkomt op de habitattypen in 10 jaar tijd, op het niveau van het piekjaar;
- de marges in de berekening van B-Ware van de stikstofafvoer door de maatregel (zie voetnoot 5 op blz. 8);
- de verhouding tussen de stikstofafvoer en -aanvoer op het habitattype, volgens de laagste en de hoogste marge in de opgave van de stikstofafvoer door B-Ware;
- de omvang van de maatregel;
- de frequentie van de maatregel binnen 10 jaar;
- de toedeling van de maatregelen aan de terreinbeheerders.

1.2 Totstandkoming pakket mitigerende maatregelen

Het pakket aan mitigerende maatregelen is in twee fasen tot stand gekomen. In de eerste fase zijn de maatregelen afgeleid uit de meest recente PAS²-gebiedsanalyses (dec. 2013). Het type maatregel is voor ieder habitattype hieruit grotendeels 1 op 1 overgenomen. Immers, de PAS-gebiedsanalyses geven de meest actuele wetenschappelijke kennis en inzichten weer wat maakt dat over de geschikte typen maatregelen geen nader onderzoek noodzakelijk is. Het project 'Zeetoegang' is verder als MIRT-project opgenomen in de (concept-)PAS, en de maatregelen in de PAS-gebiedsanalyses zijn dus ook deels voor Zeetoegang bedoeld. De benodigde omvang van de mitigerende maatregelen voor een periode van 10 jaar vanaf start aanleg (2016) is vervolgens vastgesteld door voor ieder habitattype de totale omvang van de maatregel uit de PAS-gebiedsanalyse te vermenigvuldigen met de verhouding tussen de berekende gemiddelde planbijdrage (piekjaar 2025) en de overschrijding van de KDW³ door de verwachte achtergronddepositie in 2025⁴. Hiermee is de even-

² PAS: Programmatische Aanpak Stikstof

³ KDW: de omvang van de gemiddelde stikstofdepositie (kritische depositiewaarde) waaronder, bij normaal beheer en onder gemiddelde omstandigheden, geen negatieve effecten van stikstof op het habitattype optreedt.

redige bijdrage van de maatregelen voor Zeetoegang aan de totale omvang van maatregelen zoals voorgesteld door de PAS bepaald, die nodig is voor het mitigeren van effecten vanwege de toename van de stikstofdepositie door toekomstige projecten (waaronder dus de Zeetoegang). Er is uitgegaan van de gemiddelde planbijdrage en niet van de maximale, omdat dit anders leidt tot een forse overschatting van het projecteffect. Het gebied Duinen Reijndersweg dat zal worden toegevoegd aan het Noordhollands Duinreservaat, is reeds inbegrepen in de PAS-gebiedsanalyse voor dit Natura 2000-gebied. Het is dan ook automatisch meegenomen in de berekeningen van de omvang van de mitigatie voor Noordhollands Duinreservaat. Aan de analyse voor met name de beide duingebieden wordt tot recent nog gewerkt. Deze wijzigingen, die vooral betrekking hebben op het ontwerp van de maatregelen, zijn zoveel mogelijk verwerkt in het pakket mitigerende maatregelen. Ook kennisinbreng van de terreinbeheerders heeft geleid tot het verleggen van prioriteiten in het maatregelprogramma. Een voorbeeld is in het Noordhollands Duinreservaat het toevoegen van begrazen in het Grijs duinen in de plaats van het verwijderen van opslag en exoten.

Bij een aantal habitattypen komt het voor dat in de PAS-gebiedsanalyse geen stikstofknelpunt wordt geconstateerd en er dus geen PAS-maatregelen zijn geformuleerd, terwijl in de effectbeoordeling in het deelrapport Natuur van de MER wordt geoordeeld dat significante negatieve effecten op het betreffende habitatype door de Zeetoegang niet uit te sluiten zijn. Het gaat dan in deze gevallen om habitattypen waar slechts een gering areaal met een te hoge achtergronddepositie kampt, of waarvoor de kwaliteit of trend door regulier beheer goed/positief is. Voor die habitattypen zijn maatregelen gekozen uit de PAS-herstelstrategieën, of uit de PAS-gebiedsanalyses van vergelijkbare habitattypen in de regio. Reguliere beheermaatregelen die thans al in de gebieden worden uitgevoerd, zijn nadrukkelijk niet opgenomen in de lijst, omdat deze niet 1 op 1 zijn gekoppeld aan project Zeetoegang IJmond. Dit geldt ook voor maatregelen uit de PAS-gebiedsanalyses die zijn gericht op uitbreiding van habitattypen (nieuwvorming).

Uitgaande van deze uitgebreide lijst met maatregelen is vervolgens in een tweede fase voor ieder habitatype het aantal maatregelen ingeperkt, evenals de verdeling van de maatregelen over de diverse terreinbeheerders. De uitvoering van verschillende maatregelen (voor hetzelfde habitatype) op hele kleine schaalniveau's en zeer gefragmenteerd in het gebied, wordt namelijk niet erg effectief geacht. De totale omvang van de mitigatie is daarbij gehandhaafd door het areaal van de overblijvende maatregelen te vergroten, wat voor de terreinbeheerders beter uitvoerbaar is, de kosten voor overhead beperkt en effectiever valt te monitoren. Tot slot, is gelet op een minimale grootte van de omvang van maatregelen om werkbare eenheden te krijgen.

Tijdens deze fase van het inperken van het maatregelenpakket is gebruik gemaakt van het resultaat uit een studie door Onderzoeksbureau B-Ware, in opdracht van Dienst Landelijk Gebied en Rijkswaterstaat WNN, naar de mate waarin stikstof wordt afgevoerd door de PAS-herstelmaatregelen in de betrokken Natura 2000-gebieden⁵.

⁴ De gemiddelde overschrijding van de kritische depositiewaarde (KDW) door de achtergronddepositie (AD) per habitatype, per gebied is berekend door gebruik te maken van de modeluitkomsten voor de minimale, gemiddelde en de maximale AD in 2025 in het gehele areaal van het habitatype. Er is daarbij van uit gegaan dat de relatieve positie van deze waarden in het areaal boven de KDW overeenkomstig is met die in het gehele areaal van het habitatype.

⁵ Berg, L., R. Loeb, R. Bobbink (2014). *Mitigatie N-depositie Zeetoegang IJmond: inschatting stikstofafvoer door PAS-herstelmaatregelen*. Onderzoekscenrum B Ware in opdracht van DLG en RWS WNN.

Hoewel de lijst met maatregelen uiteindelijk korter is dan de oorspronkelijke uitgebreide lijst die direct is afgeleid uit de PAS-gebiedsanalyses, is er op toegezien dat de stikstofafvoer door de maatregelen op z'n minst gehandhaafd is gebleven. Een uitzondering hierop vormen de plagmaatregelen in Laag Holland. De stikstof die door het plaggen wordt verwijderd is voor het overgrote deel als veen vastgelegd in het systeem en is dus niet beschikbaar voor de vegetatie. Plaggen haalt dus de ondergrondse stikstof weg en voor een klein deel de stikstof zoals deze is vastgelegd in bovengrondse biomassa (vegetatie). Vandaar dat het schrappen van deze maatregelen voor wat betreft stikstofafvoer niet volledig is vervangen door ophoging van de omvang van resterende maatregelen.

De mate waarin stikstof uit het systeem wordt afgevoerd door de maatregelen, is in tabel 1 uitgedrukt in de verhouding tussen afvoer van stikstof en aanvoer ervan door het project. De aanvoer van stikstof is berekend op het oppervlak van het habitatype waarvan de achtergronddepositie van stikstof hoger is dan de KDW in het jaar 2013. Voor de planbijdrage is als maat voor de gehele periode van 10 jaar genomen de gemiddelde stikstofdepositie tijdens het piekjaar 2025.

Alle mitigerende maatregelen hebben een directe invloed op het verwijderen van de in het systeem geaccumuleerde stikstofvoorraad. Daarnaast vergroten de maatregelen de robuustheid van het habitatype tegen een overmaat van stikstof door hun gunstige effect op bijv. de dynamiek (verjonging), vochttoestand, buffering en vegetatiestructuur. De ecologische doelen van de maatregelen zijn omschreven in par. 3, de monitoring.

In het Noordhollands Duinreservaat is voldoende ruimte om, zonder gevaar voor de waterveiligheid, de benodigde stuifkuilen aan te leggen in de Witte duinen en in de Grijze duinen en in de laatste te plaggen en chopperen. Dit soort maatregelen passen in het kusttype 'paraboliserende kust'⁶. Kennemerland-Zuid ligt aan een aangroei-kust, ten gevolge van de havenhoofden in IJmuiden. Ook hier zijn voldoende mogelijkheden om de maatregelen, stuifkuilen en plaggen/chopperen, door de betrokken terreinbeheerders te laten uitvoeren⁷.

1.3

Start en duur van de mitigerende maatregelen

De duur van de overeenkomsten is ruim 10 jaar en dekt de aanlegperiode (2016-2019) en de gebruiksfase t/m 2025. Van belang is dat alle eenmalige maatregelen (exclusief nabeheer) vóór de ingebruikname van de nieuwe zeesluis, dus uiterlijk het derde kwartaal van 2019 zijn genomen en de meerjarige maatregelen (begrazing, maaien en opslag verwijderen veenmosrietland) worden gestart in 2016. Op deze wijze wordt zoveel mogelijk voldaan aan de eis dat mitigerende maatregelen moeten zijn gerealiseerd voor ingebruikname van de nieuwe zeesluis.

Gegeven de range van de stikstofafvoer, zoals berekend door B-Ware, is te zien dat de omvang van de maatregelen, uitgevoerd in een periode van 10 jaar, voldoende is om zorg te dragen voor een stikstofafvoer van de habitatypes die overeenkomt met minstens 18 jaar depositie van stikstof vanwege de planbijdrage van de Zeetoeegang en vaak veel langer. Er is daarnaast sprake van een dalende trend in de achtergronddepositie van stikstof, waardoor de verwachting is dat de stikstofproblematiek voor de gevoelige habitatypes over enige tientallen jaren sterk zal zijn afgenomen.

⁶ Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 2012. Beleidsnota waterkeringen 2012-2017

⁷ Hoogheemraadschap van Rijnland, 2010. Kustnota, deel I Visie en doelstellingen en deel II Beleidsregels

De mitigerende maatregelen zullen daarom na de winter van 2025/2026 in beginsel niet worden voortgezet, tenzij uit monitoring en evaluatie blijkt dat dit, vanwege onvoldoende effectiviteit, nog nodig is.

Indien de PAS in uitvoering gaat zal de mitigatie voor project Zeetoegang gestopt worden, omdat het project is opgenomen in de PAS waarbinnen voor dit project ontwikkelruimte is gereserveerd. De uitvoering van de PAS-herstelmaatregelen is dan afdoende om het projecteffect te mitigeren. Reeds verplichte maatregelen zullen dan nog wel in uitvoering worden genomen en nabehoor van uitgevoerde eenmalige maatregelen zal worden voortgezet.

1.4 Effectiviteit maatregelpakket

De bijdrage van de stikstofdepositie door de Zeetoegang in de betreffende Natura 2000-gebieden bestaat uit een gebiedsbijdrage van een geringe omvang. Omdat het niet effectief c.q. efficiënt is om overal in het gebied maatregelen te nemen met een minimale inzet (gezien de berekende stikstofdepositie ter plaatse) worden de mitigerende maatregelen geconcentreerd, projectgericht en ruimtelijk begrensd ingevuld. Het resultaat van een projectgerichte uitvoering van de maatregelen is daarvoor ook effectief te monitoren.

De maatregelen zullen worden uitgevoerd binnen het areaal van het habitatype waar sprake is van een overschrijding van de KDW door de huidige achtergronddepositie. Daarbinnen is het zoekgebied verder ingeperkt tot die landschaps-ecologische eenheden binnen het Natura 2000-gebied waar de planbijdrage het hoogst is. Het is vervolgens aan de terreinbeheerder om met zijn kennis en expertise in dit zoekgebied de maatregelen te treffen waar deze, gezien de lokale toestand van het habitatype en terreinomstandigheden, het meeste resultaat opleveren en praktisch gezien het best uitvoerbaar zijn.

Er is voldoende zekerheid dat de nu gekozen mitigerende maatregelen voldoende effectief zijn. De PAS-herstelmaatregelen zijn internationaal gereviewd en vertegenwoordigen de best wetenschappelijke kennis en inzichten. De omvang van de maatregelen dekt volgens de berekeningen van B-ware ruim de stikstof-aanvoer vanuit de Zeetoegang. Op meerdere gronden zijn de voorgenomen maatregelen verder bepaald via een worst-case aanpak, waardoor voldoende garanties zijn ingebouwd dat de mitigatie verslechtering van de kwaliteit of oppervlakteverlies van habitatypes voorkomt (zie volgende paragraaf). Het behalen van de instandhoudingsdoelen komt niet in gevaar.

Alle maatregelen zullen tenslotte worden gemonitord om de zekerheid van de effectiviteit van de maatregelen te borgen. Ook zijn er meerdere tussentijdse evaluatiemomenten, waardoor tijdig kan worden bijgestuurd bij tegenvallende resultaten.

1.5 Worst-case

Met betrekking tot de volgende aspecten is de aanpak voor het vaststellen van de benodigde mitigerende maatregelen te definiëren als 'worst-case':

- Afleiding omvang maatregelen uit de PAS-gebiedsanalyses

Bij de berekeningen van de omvang van de mitigatie aan de hand van de PAS-gebiedsanalyses, is uitgegaan van de hoogte van de planbijdrage in het piekjaar 2025 en van de achtergronddepositie (AD) in 2025. De PAS-maatregelen in de gebiedsanalyses zijn opgesteld op basis van de overschrijding van de KDW door de AD in 2013. Het relatieve aandeel van de planbijdrage in de overschrijding van de KDW door de AD is in 2025 groter dan in 2013 door de dalende trend van de AD, wat leidt

tot een grotere omvang van maatregelen dan wanneer de AD van 2013 zou zijn gebruikt in de berekeningen. De gemiddelde overschrijding van de KDW door de AD zal gemiddeld over alle betrokken Natura 2000-gebieden dalen met ca. 65 mol N/ha/jr van 305 in 2013 naar 240 mol N/ha/jr in 2025, volgens de Grootchalige Depositiekaart Nederland (GDN) van het RIVM.

Volgens deskundigen was 2013 een meteorologisch gunstig jaar met betrekking tot stikstofdepositie. Dit zal in de gebiedsanalyses doorwerken in een verminderd oppervlak van de arealen van de habitattypen waarvan de AD de KDW overschrijdt en dus een verminderde omvang van PAS-maatregelen. Dit zorgt voor een iets minder uitgesproken worst case-situatie.

- **Berekening aanvoer van stikstof**

Bij de berekening van de aanvoer van stikstof op de habitats vanwege het project, is uitgegaan van het depositieniveau tijdens het piekjaar in 2025 voor de gehele periode vanaf start aanleg. Dit is worst-case omdat de scheepsvolumes na de ingebruikname van de nieuwe zeesluis geleidelijk aan zullen groeien naar het niveau in 2025. Tegelijk is voor het oppervlak van het deel van het areaal van het habitatype waarvan de AD hoger is dan de KDW, uitgegaan van de situatie in 2013. Doordat de AD naar verwachting de komende jaren daalt zal dit oppervlak ook verminderen en is deze keuze dus worst-case. Hiervoor geldt dezelfde opmerking als onderaan de vorige bullet.

- **Mitigatie vanaf start aanleg**

De keuze voor mitigatie tijdens de aanlegfase in eenzelfde omvang als tijdens het piekjaar van de gebruiksfase is worst-case. De aannemer moet namelijk vrij worden gelaten in het kiezen van zijn werkwijze voor de bouw van de nieuwe zeesluis. Er is een goede kans dat de uiteindelijke werkmethode minder stikstofdepositie zal veroorzaken dan de worst-case aanname.

- **Naar boven afronden van de omvang van de maatregelen**

Afronden van de berekende omvang van de maatregelen wordt gedaan uit praktische overwegingen voor het verkrijgen van uitvoerbare en te monitoren eenheden. Vooral voor de maatregelen met een berekende omvang kleiner dan 1 ha kunnen de aanpassingen relatief groot zijn.

2 Monitoring

In het kader van het natuurnetwerk worden de Natura 2000-gebieden regulier gemonitord. Dit betreft een monitoring van de algemene kwaliteit met een frequentie van 6-12 jaar. Maatregelgerichte monitoring, zoals in dit mitigatie- en monitoringsplan wordt uitgewerkt, dient meer locatie specifiek en meer frequent plaats te vinden, om tijdig te kunnen bijsturen. Hierdoor is de reguliere monitoring maar beperkt bruikbaar voor evaluatie van de mitigerende maatregelen.

Het monitoringsplan richt zich op de uitvoering en effectiviteit van alle vastgestelde mitigerende maatregelen:

Duingebieden

- Aanleg stuifplekken, 60 m diameter
- Verwijderen struweel/opslag exoten open duin/bos
- Plaggen/chopperen grazige vegetatie
- Extensieve begrazing grijze duinen en bos
- Baggeren duinmeren
- Extra maaien en afvoeren

Veenweidegebied

- Opslag verwijderen
- Aanvullend herfstmaaien en afvoeren

2.1 A. Uitvoering van maatregelen

De monitoring van de uitvoering van de maatregelen bestaat uit het vastleggen van:

- A1. Naam van het gebied
- A2. Type habitat
- A3. Type maatregel
- A4. Locatie maatregel: polygonen in een shapefile (GIS)
- A5. Moment en duur van uitvoering
- A6. Oppervlakte van de maatregel
- A7. Wijze van uitvoering: ingezet materieel, specifieke zaken

Deze monitoring wordt uitgevoerd door de terreinbeheerder en jaarlijks gerapporteerd.

2.2 B. Effectiviteit van maatregelen

Door Rijkswaterstaat wordt de monitoring van de effectiviteit van de maatregelen uitgevoerd. De wijze waarop de monitoring plaatsvindt is afhankelijk van het type maatregel en het habitatype. Voorafgaand aan de maatregel zal de uitgangssituatie worden opgenomen (T0).

In de methodebeschrijving zijn de te hanteren indicatorsoorten voor diverse aspecten van de vegetatie en milieu-omstandigheden niet benoemd. De soortkeuze is namelijk afhankelijk van de lokale omstandigheden en de kwaliteit van de vegetatie

waar de maatregel wordt getroffen. De indicatorsoorten dienen dan ook voorafgaand aan de T0-opname in het veld te worden vastgesteld in samenspraak met de terreinbeheerder. Hierbij kan onder meer gebruik worden gemaakt van de typische soorten die voor ieder habitatype zijn benoemd door het Regiebureau Natura 2000.

2.2.1

Aanleg en nabehoor stuifkuilen

Betreft habitatypen H2120, H2130A/B/C.

De aanleg van stuifkuilen heeft tot doel de effecten van stikstofdepositie op de bestaande duinvegetatie te mitigeren door overstuiving met kalkrijk zand. Hierdoor wordt de verzurende werking van de stikstofdepositie gebufferd en wordt de afbraak en uitspoeling van de vermestende werking van stikstofdepositie versneld. Tevens wordt hierdoor de ontwikkeling van pioniervegetaties gestimuleerd en vergassing door soorten van meer stabiele milieus onderdrukt. Bovendien zorgt het verwijderen van plantenmateriaal en de zode tijdens de aanleg voor een directe afvoer van in het systeem opgeslagen stikstof.

De maatregel is effectief vanaf 1 tot 5 jaar en heeft een duurzaamheid tussen 10 en 20 jaar. Het is dan ook een eenmalige maatregel, met nabehoor om dichtgroei van de stuifkuilen te voorkomen.

Het onderzoeksgebied voor de monitoring bestaat de oppervlakte waarover effectiviteit van de maatregel kan worden verwacht. Op basis van expert-judgement (PAS, concept beheerplan) wordt in het streefbeeld voor optimalisatie uitgegaan van 1 stuifkuil per 2,85ha. Dit komt overeen met het oppervlak van de stuifkuil met een diameter van 60 m (0,28 ha) en een empirisch vastgestelde beïnvloedingszone rondom van gemiddeld 65 meter (2,84 ha). De beïnvloedingszone kan dan ook worden gehanteerd als het gebied waarover effectiviteit kan worden verwacht en bepaalt hiermee de omvang van het onderzoeksgebied. Daarnaast wordt de effectiviteit van het verwijderen van de vegetatie in de stuifkuil gemonitord.

Meetdoel	Methode
Verandering in de soortensamenstelling vegetatie	B1. Vegetatietypenkartering Vlakdekkend op basis van luchtfoto's en veldbezoek. Nader vast te stellen standaardtypologie (geen lokale typologie) met kartering op basis van dominantie. <i>Frequentie:</i> Omdat de veranderingen op het niveau van vegetatietypen slechts langzaam verlopen (verschuivingen of wijziging vegetatietype) is het voldoende om de kartering uit te voeren bij de nulmeting (T0) en na 6 jaar (T6). Op basis hiervan is bijsturing mogelijk binnen de contractperiode van 10 jaar. <i>Onderzoeksgebied:</i> beïnvloedingsgebied 65 m rondom de stuifkuil <i>Periode:</i> juni
	B2. Permanente quadraten (PQ's) Opnemen van de vegetatiesamenstelling op basis van methodiek Braun-Blanquet. <i>Aantal en omvang:</i> Minimaal 2 opnamen van 10m ² per vegetatietype op basis van representativiteit met variabele afstand tot de stuifkuil (raai).

Meetdoel	Methode
	<p><i>Frequentie:</i> jaarlijks incl. T0 tbv trendontwikkeling <i>Onderzoeksgebied:</i> beïnvloedingsgebied 65 m rondom de stuifkuil <i>Periode:</i> juni</p>
<p>Veranderingen in de structuur van de vegetatie</p>	<p>B3. Structuurkartering Vlakdekkend op basis van luchtfoto's en veldbezoek. Afzonderlijk worden gekarteerd de mate van vergrassing, verstruweling en vermossing op basis van voor uitvoering nader vast te stellen bedekkingsklassen. Nader vast te stellen voor uitvoering zijn de soorten die (gebiedsafhankelijk) relevant zijn voor het betreffende aspect. <i>Frequentie:</i> Omdat de verandering in structuur niet zeer snel verloopt is 3 jaarlijkse opname voldoende (T0, T3, T6, T9). Met deze frequentie is het volgen van de trendontwikkeling en bijsturing mogelijk. <i>Onderzoeksgebied:</i> beïnvloedingsgebied 65 m rondom de stuifkuil <i>Periode:</i> juni-augustus</p>
<p>Aanwezigheid van stikstofindicatoren</p>	<p>B4. Stikstofindicatoren Vlakdekkende aanwezigheid van stikstofindicatoren in aantalsklassen. Soortselectie en bijbehorende klassen nader vast te stellen voor uitvoering. <i>Frequentie:</i> jaarlijks, incl. T0 <i>Onderzoeksgebied:</i> beïnvloedingsgebied 65 m rondom de stuifkuil <i>Periode:</i> juni</p>
<p>Aanwezigheid van kwaliteitindicatoren</p>	<p>B5. Kwaliteitsindicatoren Vlakdekkend aanwezigheid in abundantieklassen. Soortselectie op basis van profielendocumenten, bijbehorende klassen nader vast te stellen voor uitvoering. <i>Frequentie:</i> jaarlijks, incl. T0 <i>Onderzoeksgebied:</i> beïnvloedingsgebied 65 m rondom de stuifkuil <i>Periode:</i> juni</p>
<p>Ontwikkeling bedekking vegetatie</p>	<p>B6. Bedekking vegetatie Ten behoeve van het nabeheer van stuifkuilen in de witte duinen wordt de bedekking van de vegetatie opgenomen. Daarbij wordt beschreven welke soorten dit betreft. Op basis hiervan wordt bepaald of verwijderen van de vegetatie noodzakelijk is. <i>Frequentie:</i> jaarlijks, incl. T0 <i>Onderzoeksgebied:</i> stuifkuil <i>Periode:</i> juni-agustus</p>

2.2.2

Verwijderen struweel/opslag/exoten en nabeheer

Betreft habitattypen: H2120, H2130 A/B/C, H2140A/B, H2150, H2180A/B/C, H2190B/C en H4010B.

Het verwijderen van struweel/opslag/exoten heeft tot doel de afname aan oppervlakte en/of kwaliteit, mede als gevolg van stikstofdepositie, te mitigeren. Licht kan weer doordringen tot de bodem voor kenmerkende soorten voor de habitattypen. Daarnaast bevordert deze maatregel de dynamiek in de duinen. In de Vochtige heiden, H4010B, zorgt cranberry vaak voor vermindering van kwaliteit en oppervlak van het habitatype. Ook wordt dit habitatype bedreigd door verbossing naar berkenbos. Deze maatregel zorgt ook voor een directe afvoer van stikstof uit het systeem, tijdelijk vastgelegd in de opslag die wordt verwijderd (biomassa).

In de habitattypen van het open duin zal ook nabeheer plaatsvinden. In het bos is dit niet nodig, omdat hier ook de stobben worden verwijderd met een kraan. De maatregel is binnen een jaar na ingreep effectief en kent een hoge duurzaamheid (10-20 jaar) mede door het toepassen van vijf jaar nabeheer bij verwijdering exoten in het open duin of, in bos, het verwijderen van de stobben. In Vochtige heiden, H4010B, wordt de maatregel jaarlijks herhaald.

Meetdoel	Methode
Ontwikkeling bedekking exoten/struweel/opslag	B7. Vlakdekkende kartering Opnemen van struweel/opslag/exoten in percentageklassen van 10% <i>Frequentie:</i> jaarlijks, incl. T0 <i>Periode:</i> juni-aug
Verandering soortensamenstelling vegetatie	B8. Permanente quadraten (PQ's) Opnemen van de vegetatiesamenstelling op basis van Braun-Blanquet. <i>Aantal en omvang:</i> 5 per ha per habitatype van 10m ² <i>Frequentie:</i> jaarlijks, incl. T0 <i>Periode:</i> juni B9. Kwaliteitsindicatoren Vlakdekkend aanwezigheid in aantalsklassen. Soortselectie op basis van profielendocumenten, bijbehorende klassen nader vast te stellen voor uitvoering. <i>Frequentie:</i> jaarlijks, incl. T0 <i>Periode:</i> juni

2.2.3

Plaggen/chopperen

Betreft habitattypen H2130 A/B.

Het plaggen/chopperen heeft tot doel vergrassing door stikstofdepositie tegen te gaan, waardoor behoud van kwaliteit wordt gerealiseerd. De maatregel verwijdert daarnaast de aanwezige stikstof uit het systeem.

De maatregel is binnen een jaar na ingreep effectief en heeft een duurzaamheid tussen 10 en 20 jaar.

De mogelijkheden voor plaggen en chopperen in het duin zijn overeenkomstig aan die voor de stuifkuilen (zie par. 2.2.1).

Meetdoel	Methode
Verandering bedekking vegetatie	<i>B10. Vlakdekkende kartering</i> Opnemen van soorten in percentageklassen bedekking vegetatie. Daarbij wordt beschreven welke soorten dit betreft. <i>Frequentie: jaarlijks, incl. T0</i> <i>Periode: juni-augustus</i>
Verandering soortensamenstelling vegetatie	<i>B11. Vlakdekkend aanwezigheid stikstof- en kwaliteitsindicatoren</i> Opnemen in abundantieklassen. Soortselectie op basis van profielendocumenten, bijbehorende klassen nader vast te stellen voor uitvoering. <i>Frequentie: jaarlijks, incl. T0</i> <i>Periode: juni</i>

2.2.4 *Extensieve begrazing*
Betreft habitattypen H2130 A/B en H2180 C.

Doel van extensieve (seizoens)begrazing is terugdringen van jonge opslag en het laag houden van de vegetatie, waardoor kansen ontstaan voor kenmerkende soorten. Ook voert begrazing stikstof af, al is dit relatief gering. De maatregel is effectief tussen 1 en 5 jaar na start van de begrazing. Begrazing wordt gedurende de hele periode jaarlijks uitgevoerd.

Meetdoel	Methode
Veranderingen soortensamenstelling vegetatie	<i>B12. Vlakdekkend aanwezigheid kwaliteitsindicatoren</i> Opnemen in abundantieklassen. Soortselectie op basis van profielendocumenten, bijbehorende klassen nader vast te stellen voor uitvoering. <i>Frequentie: jaarlijks, incl. T0</i> <i>Periode: juni-augustus</i>

2.2.5 *Baggeren duinmeren*
Betreft habitatype H2190 A.

Doel van het baggeren van de oevers van duinmeren is het verwijderen van het organisch materiaal. Dit zorgt voor de relatief voedselarme omstandigheden die passen bij de duinplassen en een verhoogd doorzicht door minder opwervend slib. De kwaliteit van de water- en oevervegetatie neemt toe en een versnelde verlanding door stikstofdepositie wordt tegengegaan.

De maatregel is effectief tussen 1 en 5 jaar na de ingreep en kent een duurzaamheid tussen 1 en 5 jaar. De maatregel wordt eenmalig uitgevoerd.

Meetdoel	Methode
Veranderingen soortensamenstelling vegetatie	<i>B13. Vlakdekkend aanwezigheid kwaliteitsindicatoren</i> Opnemen in abundantieklassen. Soortselectie op basis van profielendocumenten, bijbehorende klassen nader vast te stellen voor uitvoering. <i>Frequentie: jaarlijks, incl. T0</i>

Meetdoel	Methode
	<i>Periode: juni-augustus</i>

2.2.6 *Extra (herfst)maaien en afvoeren*
 Betreft habitattypen H6410, H4010B en H7140B.

Doel van het jaarlijks extra maaien en afvoeren in Blauwgrasland en herfstmaaien in Veenmosrietland, is het afvoeren van extra stikstof en andere nutriënten uit het systeem en het geven van meer licht aan laagblijvende soorten. De versnelde successie van de vegetatie ten gevolge van stikstofdepositie wordt door maaien vertraagd. Bij herfstmaaien van Veenmosrietland blijft het riet in stand. De maatregel is effectief tussen 1 en 5 jaar na de ingreep. De maatregel wordt gedurende de gehele periode jaarlijks of tweejaarlijks (H4010B, Vochtige heiden) uitgevoerd.

Meetdoel	Methode
Verandering soortensamenstelling vegetatie	<p>B14. <i>Permanente quadraten (PQ's)</i> Opnemen van de vegetatiesamenstelling op basis van Braun-Blanquet. <i>Aantal en omvang: 5 per ha per habitatype, 10m².</i> <i>Frequentie: jaarlijks, incl. T0</i> <i>Periode: juni-augustus</i></p> <p>B15. <i>Stikstof- en kwaliteitsindicatoren</i> Vlakdekkend aanwezigheid in abundantieklassen. Soortselectie op basis van profielendocumenten, bijbehorende klassen nader vast te stellen voor uitvoering. <i>Frequentie: jaarlijks, incl. T0</i> <i>Periode: juni-augustus</i></p>

3 Evaluatie

De evaluatie heeft tot doel de ontwikkelingen als gevolg van de maatregelen vast te stellen en te beoordelen. De ontwikkelingen kunnen positief zijn cf. de verwachtingen, maar ook negatief, zoals een terugkeer van stikstofindicatoren, opslag van exoten, het dichtgroeien van een stuifkuil, etc.

3.1 Evaluatierapport

In de evaluatie wordt vastgesteld of bijsturing van maatregelen nodig is, zoals extra nabeheer stuifkuilen/exoten, frequenter maaien, etc. Het besluit om bij te sturen is afhankelijk van de mate waarin de ontwikkelingen plaatsvinden en de verwachting ten aanzien van de ontwikkelingen in de toekomst mede in relatie tot de kosteneffectiviteit (bv jaarlijks verwijderen opslag versus vijfjaarlijks). Hiervoor zal een expert-judgement beoordeling worden uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Een vooraf gedefinieerd kader is hiervoor niet werkbaar, omdat niet vooraf alle lokale omstandigheden kunnen worden voorzien en omdat de snelheid van ontwikkelingen niet exact vooraf kan worden voorspeld. De beoordeling zal daarom vooral kwalitatief zijn, bv geen verandering, weinig verandering, veel verandering in relatie tot niet, beperkt of sterk ingrijpen. Mogelijkheden tot bijsturen zijn gelegen in, onder meer: het intensiveren van de maatregel, het kiezen van een andere werkwijze of de toepassing van een alternatieve maatregel op grond van op dat moment nieuwe wetenschappelijke inzichten, of een andere locatie van de maatregel.

Faalmechanismen die kunnen optreden en leiden tot bijsturing zijn onder meer:

Maatregel	faalmechanismen	bijsturingsopties
<i>Duingebieden</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Aanleg stuifplekken, 60 m diameter 	<ul style="list-style-type: none"> dichtgroeien van de stuifkuil gebrek aan uitstuing naar de omgeving uitbreiding stikstofindicatoren tegenvallende vestiging kwaliteitsindicatoren 	<ul style="list-style-type: none"> Vegetatie verwijderen Struweel in omgeving verwijderen Stuifkuil herprofileren Stuifkuil vergroten
<ul style="list-style-type: none"> Verwijderen struweel/opslag exoten open duin/bos 	<ul style="list-style-type: none"> terugkeer van opslag van struweel/exoten tegenvallende vestiging kwaliteitsindicatoren 	<ul style="list-style-type: none"> nabeheer continueren dieper uitgraven
<ul style="list-style-type: none"> Plaggen/chopperen grazige vegetatie 	<ul style="list-style-type: none"> Dominantie van ongewenste soorten vestiging stikstofindicatoren tegenvallende vestiging kwaliteitsindicatoren 	<ul style="list-style-type: none"> verwijderen ongewenste vegetatie dieper ontgraven

• Extensieve begrazing bos	• tegenvallende vestiging kwaliteitsindicatoren	• intensiveren/extensiveren begrazing
• Baggeren duinmeren	• tegenvallende vestiging kwaliteitsindicatoren	• dieper baggeren
<i>Laagveengebieden</i>		
• Extra maaien en afvoeren en herfstmaaien	• vestiging stikstofindicatoren • tegenvallende vestiging kwaliteitsindicatoren	• nadere analyse van mogelijke factoren, bv omgeving, hydrologie etc.

De evaluatie heeft betrekking op de volgende aspecten:

- Nulmeting 2016, rapportage van:
 - Vastleggen van gegevens in database,
 - Specifieke beschrijving werkwijze (bv keuze selectie kwaliteit- en stikstofindicatoren),
 - Kaart permanente quadraten (pq's) en maatregellocaties.
- Jaarlijks rapportage van:
 - Voortgang van de uitvoering van de maatregelen,
 - Vastleggen van gegevens in database en afwijkingen in werkwijze,
 - Het signaleren van opvallende ontwikkelingen op grond van waarnemingen van de beheerders en/of de resultaten van tot op dat moment uitgevoerde monitoringen.
- Periodiek 3 jaar (2019, 2022) evaluatierapport van:
 - Trendanalyse van ontwikkelingen in soortensamenstelling, bedekking, indicatoren, etc.,
 - Advies om al dan niet bij te sturen,
 - Eindevaluatie (2025) rapportage van: Trendanalyse van ontwikkelingen in soortensamenstelling, bedekking, indicatoren, etc.,
 - Eindevaluatie met betrekking tot eventuele noodzaak tot continueren van maatregelen op basis van waargenomen effectiviteit van de maatregelen.

3.2

Procesafspraken

De evaluaties vinden plaats door Rijkswaterstaat en in nauw overleg met de terreinbeheerders. Deze evaluaties zullen worden toegezonden aan de betrokken terreinbeheerder (s), de Provincie Noord-Holland en het Ministerie van Economische Zaken. Eventuele aanpassingen van het maatregelprogramma (type, omvang en planning⁸) zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Provincie Noord-Holland in haar rol als bevoegd gezag voor het PIP en het Ministerie van Economische Zaken in haar rol als bevoegd gezag voor de Nbwet-vergunning.

⁸ Indien de planning afwijkt van de randvoorwaarden gesteld in paragraaf 1.3, eerste alinea.

Literatuur

Berg, L., R. Loeb, R. Bobbink (2014). Mitigatie N-depositie Zeetoeegang IJmond: inschatting stikstofafvoer door PAS-herstelmaatregelen. Onderzoekscentrum B-Ware i.o.v. DLG en RWS WNN

Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor Polder Westzaan. Versie 4.0 Aerius 1.6. Grontmij i.o.v. Provincie Noord-Holland

Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor het IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske. Versie 4.1 Aerius 1.6. Grontmij i.o.v. Provincie Noord-Holland

Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Versie 4.1 Aerius 1.6. Grontmij i.o.v. Provincie Noord-Holland

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 2012. Beleidsnota waterkeringen 2012-2017

Hoogheemraadschap van Rijnland, 2010. Kustnota, deel I Visie en doelstellingen en deel II Beleidsregels

PAS-gebiedsanalyse Noordhollands Duinreservaat. Herstelstrategie fase III PAS./ BC6818-100/def rapport 3/12/2013. Grontmij i.o.v. Provincie Noord-Holland

PAS-gebiedsanalyse Kennemerland-Zuid. Herstelstrategie fase III PAS. / BC6816-100/def rapport 3/12/2013. Grontmij i.o.v. Provincie Noord-Holland

MER Zeetoeegang IJmond deelrapport Natuur, januari 2014. RHDHV i.o.v. RWS WNN.

PAS Herstelstrategieën: <http://pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel-ii.aspx>

Tabel 1 Mitigatie- en monitoringsplan: informatie per maatregel

Bijlage Kaartjes van de Natura 2000-gebieden met aanduiding van de zoekgebieden voor de mitigerende maatregelen

Habitattypen	Zoekgebied (zie kaartje) + stikstof-depositie (AD) overschrijft de KDW	Doel kwantiteit	Doel oppervlak	Planbijdrage Zeetoeegang gem. 2025	Planbijdrage Zeetoeegang max. 2025	Maatregelnummer	Mitigerende maatregelen	Monitoring code cf. Mitigatie- en monitoringsplan	Bron	Effectiviteit Bronnen: - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses, versie dec 2013	
* prioritaair	Bronnen N-depositie en opp MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, jan 2014	>	>	@	@	* prioritaair	Bronnen - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën pas natura2000 n/FILES/H2130b.pdf	GA: PAS-gebiedsanalyse GA KLZ: GA van KLZ HS: PAS-herstelstrategieën			
				mol N/ha/jr	mol N/ha/jr						
Natura 2000 Gebied: Noordhollands Duinreservaat (inclusief Dunes Reijndersweg)											
Natura 2000 Gebied: Noordhollands Duinreservaat (inclusief duinen Reijndersweg)											
A1 t/m A7											
H2120	witte duinen	NHD 1/2	>	>	2	9	H2120	1 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 50cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	HS	groot
							1a	Nabeheer stuifkuilen 50 cm diep (verwijderen helm en wortels)		notitie Grontmij 6 mei 2014	
							2	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	GA KLZ	matig
							2a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014	
*H213GA	grijze duinen (kalkrijk)	NHD 1	>	>	2	7	*H2130A	4 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	HS	groot
							4a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		HS	
							5	Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm	B10, B11	GA	matig
							6	Extensieve begrazing zuidpuntje NHD (8 ha, waarvan 3,6 ha H2130A)	B12	PWN	groot
*H2130B	grijze duinen (kalkarm)	NHD 1	>	>	2	4	*H2130B	7 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	HS	groot
							7a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		HS	
							8	Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm	B10, B11	GA	groot
							8a	Extensieve begrazing zuidpuntje NHD (8,1 ha, waarvan 1,6 ha H2130B)	B12	PWN	groot
*H2130C	grijze duinen (hieschraal)	NHD 1/2	>	>	2	3	*H2130C	9 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	HS	groot
							9a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		HS	
*H2140A	duinheiden met kraaihei (vochtig)	NHD 4	=	>	1	1	*H2140A	10 Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	GA	groot
							10a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014	
*H2140B	duinheiden met kraaihei (droog)	NHD 3/4	=	=	1	2	*H2140B	11 Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	GA	groot
							11a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014	
*H2150	duinheiden met struikhei	NHD 3/4	=	=	1	2	*H2150	12 Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	HS	groot
							12a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014	
H2180A	duinbossen (droog)	NHD 1	=	=	2	4	H2180A	13 Verwijderen struweel/opslag/exoten en stobben met ktaan	B7 t/m B9	GA	matig
H2180C	duinbossen (binnenduinrand)	NHD 1	=	=	2	4	H2180C	14 Extra begrazing	B12	GA	groot
H2190A	vochtige duinvalleien (open water)	NHD 1	>	=	2	4	H2190A	15 Baggeren duinmeren	B13	GA	groot
H2190B	vochtige duinvalleien (kalkrijk)	NHD 1/2	>	=	2	3	H2190B	16 Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	HS	matig (strooisel) groot (nutriënten)

Habitattypen	Zoekgebied (zie kaartje) + stikstof-depositie (AD) overschrijft de KDW	Doel kwaliteit	Doel oppervlakt	Planbijdrage Zeetoeegang gem. 2025	Planbijdrage Zeetoeegang max. 2025		Maatregel nummer	Mitigerende maatregelen	Monitoring code cf. Mitigatie- en monitoringsplan	Bron	Effectiviteit Bronnen: - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses, versie dec 2013	
* prioritar	Bronnen N-depositie en opp MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, jan 2014	= behoud > verbetering/ uitbreiding		@	@	* prioritar		Bronnen - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën pas natura2000 n/tillesh/2130b.pdf		GA: PAS-gebiedsanalyse GA KLZ: GA van KLZ HS: PAS-herstelstrategieën		
				mol N/ha/jr	mol N/ha/jr							
H2190C	vochtige duinvalleien (ontkalkt)	NH-D 2	> =	1	3	H2190C	17	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	HS	matig (strooisel) groot (nutriënten)	
							17a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014		
H6410	blauwgraslanden	NH-D 2	> >	2	2	H6410	18	Extra maaien en afvoeren	B14, B15	HS	matig	
H1014	Nauwe korfslak		= =			H1014	19	Sleutelpopulaties in de terreinen sparen. Betreft vooral vochtige duinvalleien en bossen. Monitoring van maatregelen				
Natura 2000 Gebied: Kennemerland-Zuid				Natura 2000 Gebied: Kennemerland-Zuid				A1 t/m A7				
H2120	witte duinen	KLZ 1	= =	2	5	H2120	20	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 50cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	GA	groot	
							20a	Nabeheer stuifkuilen 50 cm diep (verwijderen helm en wortels)		notitie Grontmij 6 mei 2014		
							21	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	GA	matig	
							21a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014		
H2130A	grijze duinen (kalkrijk)	KLZ 1/2/3	> >	2	5	H2130A	22	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	GA	groot	
							22a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		GA		
							23	Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm		GA	groot	
							24	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	GA	groot	
							24a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014		
H2130B	grijze duinen (kalkarm)	KLZ 1/2/3	= >	2	5	H2130B	25	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	GA	groot	
							25a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		GA		
							26	Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm		GA	groot	
							27	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	GA	groot	
							27a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014		
H2130C	grijze duinen (hesskraal)	KLZ 3	> >	1	1	H2130C	28	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	B1 t/m B6	HS	groot	
							28a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)		HS		
H2150	duinheden met struikhei	KLZ 3	= =	1	1	H2150	29	Verwijderen struweel/opslag/exoten	B7 t/m B9	HS	matig	
							29a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		notitie Grontmij 6 mei 2014		
H2180A	duinbossen (droog)	KLZ 1/2/3	= =	2	6	H2180A	30	Verwijderen struweel/opslag/exoten en stobben met kraan	B7 t/m B9	GA	matig	

Habitattypen	Zoekgebied (zie kaartje) + sikkatof-depositie (AD) overschrijft de KDW	Doel kwaliteit	Doel oppervlak	Planbijdrage Zeetoeegang gem. 2025	Planbijdrage Zeetoeegang max. 2025	Maatregel nummer	Mitigerende maatregelen	Monitoring code	Bron	Effectiviteit		
* prioritar	Bronnen N-depositie en opp MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur jan 2014	=	behoud > verbetering/ uitbreiding	⊖	⊖	* prioritar	Bronnen - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën pas.natura2000.nl/files/n2130b.pdf	cf. Mitigatie- en monitoringsplan	GA: PAS-gebiedsanalyse GA KLZ: GA van KLZ HS: PAS-herstelstrategieën	Bronnen: - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses, versie dec 2013		
				mol N/ha/jr	mol N/ha/jr							
H2180B	duinbossen (vochthg)	KLZ 1	=	>	3	5	H2180B	31	Verwijderen stuweel/opslag/exoten en stobben met kraan	B7 t/m B9	HS	onbekend
H2180C	duinbossen (binvenduinrand)	KLZ 1	=	=	2	6	H2180C	32	Verwijderen stuweel/opslag/exoten en stobben met kraan	B7 t/m B9	GA	onbekend
H2190A	vochtige duinvalleien (open water)	KLZ 1	>	>	2	4	H2190A	33	Baggeren duinmeren	B13	HS	groot
H2190B	vochtige duinvalleien (kalkrijk)	KLZ 3	>	>	2	5	H2190B	34	Extra maaien/onthouden	B14, B15	GA	matig (strooisei) groot (nutriënten)
								34a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		noitse Gronlmij 6 mei 2014	
H2190C	vochtige duinvalleien (ontkalkt)	KLZ 1	=	=	2	3	H2190C	35	Maaien/onthouden	B7 t/m B9	HS	groot (strooisei) matig (nutriënten)
								35a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)		noitse Gronlmij 6 mei 2014	
H1014	Nauwe korfstak		=	=			H1014	36	Sleutelpopulaties in de terreinen sparen. Betreft vooral duinvalleien en -bossen			
H1903	groenknolorchis		>	>			H1903	37	Soort lift mee met maatregelen in kalkrijke duinvalleien			
									Monitoring van maatregelen			
Natura 2000 Gebied: Westzaan						Natura 2000 Gebied: Westzaan			A1 t/m A7			
H4010B	vochtige heiden (laagveengebied)	WE 2	>	=	4	4	H4010B	38	Opslag verwijderen	B7 t/m B9	GA	matig / groot
H7140B	overgangs-en trivieren (veenmosnetlanden)	WE 1	=	=	4	7	H7140B	39	Extra herfstmaaien	B14, B15	GA	groot
									Monitoring van maatregelen			
Natura 2000 Gebied: IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske SBB: Oostzanerveld, Varkensland, LNH, IJperveld						Natura 2000 Gebied: IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske			A1 t/m A7			
H4010B	vochtige heiden (laagveengebied)	IVOT 1	>	=	2	4	H4010B	40	Extra maaien en afvoeren	B14, B15	GA	matig
H7140B	overgangs-en trivieren (veenmosnetlanden)	IVOT 1/4	>	=	3	4	H7140B	41	Extra herfstmaaien	B14, B15	GA	groot
									Monitoring van maatregelen			
Natura 2000 Gebied: Wormer- en IJsperveld & Kalverpolder SBB: Kalverpolder, NM: Wormer- en IJsperveld						Natura 2000 Gebied: Wormer- en IJsperveld & Kalverpolder			A1 t/m A7			
H4010B	vochtige heiden (laagveengebied)	WJK 1	>	=	3	3	H4010B	42	Opslag verwijderen	B7 t/m B9	GA	matig
H7140B	overgangs-en trivieren (veenmosnetlanden)	WJK 1	=	=	3	4	H7140B	43	Extra herfstmaaien	B14, B15	GA	matig
									Monitoring van maatregelen			

Maatregelnummer	Mitigerende maatregelen	Situatie: sanvoer vanwege planbijdrage	Marge N-afvoer (B-Ware)	Verhouding stikstof afvoer / sanvoer		Omvang maatregelen Zeetoegang	Frequentie binnen 10 jaar	Terreinbeheerders: toedeling mitigerende maatregelen Zeetoegang							
				onderste marge B-Ware	bovenste marge B-Ware										
* prioritar	Bronnen: - MER Zeetoegang, Deelrapport Natuur, bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën: pas natura2000 n/FILES/h2130b.pdf	10 jaar				ha		ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
		kmol	kmol/m ² , ha per keer												
Natura 2000 Gebied: Noordhollands Duinreservaat (inclusief dunen Reijndersweg)										WN	NM	SBB	LNH	PWN	Totaal
H212D	1 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 50cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	0,40	0,0014-0,0103	12,7	76,5	0,28	1					0,28	0,28		
	1a Nabehoor stuifkuilen 50 cm diep (verwijderen helm en wortels)					0,28	5					0,28	0,28		
	2 Verwijderen struweel/opslag/exoten		2,2-3			0,5	1					0,5	0,5		
	2a Nabehoor verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5					0,5	0,5		
*H213CA	4 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	18,35	115-336	6,9	28,7	0,56	1					0,56	0,56		
	4a Nabehoor stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)					0,56	5					0,56	0,56		
	5 Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm		59-336			1,0	1					1,0	1,0		
	6 Extensieve begrazing zuidpuntje NHD (8 ha, waarvan 3,6 ha H2130A)		0,7			8,0	10					8,0	8,0		
*H213CB	7 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	9,14	92-266	8,3	37,4	0,28	1					0,28	0,28		
	7a Nabehoor stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)					0,28	5					0,28	0,28		
	8 Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm		49-266			1,0	1					1,0	1,0		
	6a Extensieve begrazing zuidpuntje NHD (8,1 ha, waarvan 1,6 ha H2130B)		0,6			zit bij H2130A						zit bij H2130A			
*H2130C	9 Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam./kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	0,14	46-133	92,0	266,0	0,28	1					0,28	0,28		
	9a Nabehoor stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)					0,28	5					0,28	0,28		
*H2140A	10 Verwijderen struweel/opslag/exoten	0,10	11-15	56,3	76,9	0,5	1					0,5	0,5		
	10a Nabehoor verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5					0,5	0,5		
*H2140B	11 Verwijderen struweel/opslag/exoten	0,63	11-15	8,7	11,9	0,5	1					0,5	0,5		
	11a Nabehoor verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5					0,5	0,5		
*H2150	12 Verwijderen struweel/opslag/exoten	0,30	11-15	18,6	25,3	0,5	1					0,5	0,5		
	12a Nabehoor verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5					0,5	0,5		
H2180A	13 Verwijderen struweel/opslag/exoten en stobben met kraan	15,37	11-13	1,8	2,1	2,5	1					2,5	2,5		
H2180C	14 Extra begrazing	1,26	1,0-1,2	23,8	28,5	3,0	10					3,0	3,0		
H2190A	15 Plaggen/ dunneren	1,02	40-860	7,8	168,3	0,2	1					0,2	0,2		
H2190B	16 Verwijderen struweel/opslag/exoten	0,17	0,5-2,5	5,4	21,5	1,0	1					1,0	1,0		

Maatregelnummer	Mitigerende maatregelen	Stikstof-aanvoer vanwege planbijdrage	Margas N-afvoer (B-Ware)	Verhouding stikstof afvoer / aanvoer		Omvang maatregelen Zeetoeegang	Frequentie binnen 10 jaar	Terreinbeheerders: toedeling mitigerende maatregelen Zeetoeegang						
				onderste marge B-Ware	bovenste marge B-Ware									
		10 jaar				ha		ha	ha	ha	ha	ha	ha	
prioritair	bronnen - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën pas.natura2000.nl/files/H2130b.pdf													
	16a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)				1,0	5					1,0	1,0	
H2190C	17	Verwijderen struweel/opslag/exoten	0,01	0,5-1,3	41,0	106,6	0,5	1				0,5	0,5	
	17a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5				0,5	0,5	
F6410	18	Extra maaien en afvoeren	0,01	0,8-1,5	434,8	815,2	0,5	10				0,5	0,5	
H1014	19	Sleutelpopulaties in de terreinen sparen. Betreft vooral vochtige duinvalleien en bossen Monitoring van maatregelen						4						
Natura 2000 Gebied: Kennemerland-Zuid														
									WN	NM	SBB	LNH	PWN	Totaal
H2120	20	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam /kuil (0,28 ha), 50cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	0,06	0,0014-0,0103	164,6	994,8	0,56	1		0,56				0,6
	20a	Nabeheer stuifkuilen 50 cm diep (verwijderen helm en wortels)					0,56	5		0,56				0,6
	21	Verwijderen struweel/opslag/exoten		2,2-3			1,0	1		1,0				1,0
	21a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					1,0	5		1,0				1,0
H2130A	22	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam /kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	28,77	115-336	6,7	29,9	1,68	1	0,56	0,56			0,56	1,7
	22a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)					1,68	5	0,56	0,56			0,56	1,7
	23	Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm		59-336			2,0	1		1,0			1,0	2,0
	24	Verwijderen struweel/opslag/exoten		11-15			2,0	1		1,0			1,0	2,0
	24a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					2,0	5		1,0			1,0	2,0
H213CB	25	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam /kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	14,98	92-266	5,7	22,5	0,56	1	0,28				0,28	0,6
	25a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)					0,56	5	0,28				0,28	0,6
	26	Plaggen/ chopperen grazige vegetatie 5-10 cm		49-266			1,0	1					1,0	1,0
	27	Verwijderen struweel/opslag/exoten		11-15			2,0	1	1,0				1,0	2,0
	27a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					2,0	5	1,0				1,0	2,0
H213CC	28	Aanleg stuifkuilen (1 per 2,85ha), 60 m diam /kuil (0,28 ha), 15 cm diep. Kuilen afzonderlijk of aaneengesloten	0,02	46-133	212,1	613,4	0,28	1	0,28					0,3
	28a	Nabeheer stuifkuilen 15 cm diep (verwijderen opslag en wortels)					0,28	5	0,28					0,3
H215C	29	Verwijderen struweel/opslag/exoten	0,05	11-15	114,6	156,3	0,5	1	0,5					0,5
	29a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5	0,5					0,5
H2180A	30	Verwijderen struweel/opslag/exoten en slobben met kraan	9,69	11-13	2,3	2,7	2,0	1		2,0				2,0

Prioriteit	Maatregelnummer	Mitigerende maatregelen	Stikstof-aanvoer vanwege planbijdrage	Marges N-aanvoer (B-Ware)		Verhouding stikstof aanvoer / aanvoer		Omvang maatregelen Zeetoeegang	Frequentie binnen 10 jaar	Terreinbeheerders: toedeling mitigerende maatregelen Zeetoeegang									
				onderste marge B-Ware	bovenste marge B-Ware	ha	ha			ha	ha	ha	ha	ha	ha				
		Bronnen - MER Zeetoeegang, Deelrapport Natuur, bijlage 13, jan 2014 - PAS-gebiedsanalyses N2000-gebieden, versie dec 2013 - PAS-herstelstrategieën pas.natura2000.nl/files/h2130b.pdf	10 Jaar																
			kmol	kmol/m2, ha per keer			ha			ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
H2180B	31	Verwijderen struweel/opslag/exoten en stobben met kraan	0,02	13-15	349,5	403,2	0,5	1		0,5									0,5
H2180C	32	Verwijderen struweel/opslag/exoten en stobben met kraan	0,62	13-15	10,6	12,2	0,5	1		0,5									0,5
H2190A	33	Baggeren dunneren	2,22	40-860	18,0	387,7	1,0	1										1,0	1,0
H2190B	34	Extra maaien/onthouten	0,12	2,6-10	11,0	42,2	0,5	1		0,5									0,5
	34a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5		0,5									0,5
H2190C	35	Maaien/onthouten	0,01	1-4	38,5	153,8	0,5	1		0,5									0,5
	35a	Nabeheer verwijderen exoten (gedurende 5 jaar)					0,5	5		0,5									0,5
H1014	36	Stuelpopulaties in de terreinen sparen. Betreft vooral dunvalleien en -bossen																	
H1903	37	Soort lift mee met maatregelen in kalkrijke dunvalleien																	
		Monitoring van maatregelen						4											
Natura 2000 Gebied: Westzaan										WN	NM	SBB	LNH	PWN	Totaal				
H4010B	38	Opslag verwijderen	0,03	11-15 1e keer 0,174-0,474	89,8	137,6	0,2	10			0,2								0,2
H7140B	39	Extra herfstmaaien	0,67	1,8-2,1	5,4	6,3	0,2	10			0,2								0,2
		Monitoring van maatregelen						4											
Natura 2000 Gebied: IJperveld, Varkenland, Oostzanerveld & Twiska										WN	NM	SBB	LNH	PWN	Totaal				
H4010B	40	Extra maaien en afvoeren	0,02	1,1-1,3	91,7	108,3	0,2	5			0,2								0,2
H7140B	41	Extra herfstmaaien	1,48	1,8-2,1	3,2	3,8	1,0	10			1,0								1,0
		Monitoring van maatregelen						4											
Natura 2000 Gebied: Wormer- en IJperveld & Kalverpolder										WN	NM	SBB	LNH	PWN	Totaal				
H4010B	42	Opslag verwijderen	0,03	11-15 1e keer 0,174-0,474	83,1	142,7	0,2	10			0,2								0,2
H7140B	43	Extra herfstmaaien	0,49	1,8-2,1	7,4	8,6	0,2	10			0,2								0,2
		Monitoring van maatregelen						4											

